ZEGELEN 2½ GRONINGEN

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

PUBLICATIE.

De **STAATSRAAD, GOUVERNEUR** an de *Provincie Groningen*, brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat het Zijne Excellentie den tijdelijken Minister van Oorlog behaagd heeft, den aankoop, voor rekening van het Rijk, te bevelen van een aantal geschikte **RIJPAARDEN**, benoodigd voor het Leger, en dat de betaling dier aan te koopen Paarden zal geschieden *bij de aflevering.*

De voorname vereischten der bovenbedoelde Paarden zijn als volgt:

De Paarden zullen niet jonger dan 5 jaren, noch ouder dan 7 jaren, niet kleiner dan ééne el, 4 palmen, 8 duimen, 5 strepen, en niet grooter dan 1 el, 5 palmen, 3 duimen, 5 strepen, moeten zijn, alles gemeten onder eene galg van den onderkant van het ijzer des voorhoefs, tot op het midden van de schoft.

De Paarden moeten zijn ruinen of merriën, langstaarten, voorts bruinen, vossen of zwarten; geene bonte witte zullen aangenomen worden, evenèens geene klaphengsten.

De Paarden moeten zijn wèlgevormd, geëvenredigd in hunne deelen en sterk, met eene uitgebouwde schoft, breede borst, vier goede beenen, vrij van spatten en gallen, hooge en harde hoeven, kort gekoot, goed van gezigt en zonder eenig gebrek aan de oogen, hebbende vooral eenen goeden adem en geschikt zijnde voor den zadel of voor het tuig, naar gelang van de dienst, waartoe zij bestemd zijn.

De keuring, aankoop, aflevering en betaling der bovenbedoelde Paarden zal plaats hebben te *Groningen* ten huize van D. G. BRUGMA, buiten de Heerepoort aldaar, op Maandag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag, Zaturdag, den 25sten, 26sten, 27sten, 28sten, 29sten en 30sten September aanstaande, telkens des morgens te negen uren te beginnen.

En worden alle Eigenaars van Paarden, vallende in de bovengemelde vereischten, opgeroepen en uitgenoodigd, om op evengenoemden tijd en plaats hunne Paarden ter verkoop aan te bieden, voor welke een *goede* prijs zal worden betaald, en deze *dadelijk* voldaan.

En opdat deze kome ter kennis van elk en een iegelijk, dien zulks aangaat, zal dezelve worden gedrukt, gepubliceerd en geaffigeerd ter plaatse, alwaar men gewoon is zulks te doen, en voorts in de *Provinciale Groninger Courant* geinsereerd worden.

Aldus gedaan in het Provinciehuis te *Groningen*, op Zaturdag den 2den September 1848.

De Staatsraad, Gouverneur voornd.,
Bij deszelfs indispositie,
Het Lid der Gedeputeerde Staten:
U. W. F. VAN PANHUIJS.

AFGIFTE VAN AL DE PATENTEN,

van de Letters A tot en met Z.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* roepen bij deze op:

I. Al de PATENTPLIGTIGEN, die zich in de PRIMITIEVE BESCHRIJVING van het dienstjaar $18\frac{4}{5}$, ter bekoming van PATENT, hebben aangegeven, alsmede:

II. Zij, die als MEDETEEKENENDE DEELGENOOTEN van een PATENT moeten zijn voorzien,

Om hunne PATENTEN of AFSCHRIFTEN daarvan, van WOENSDAG, den 20sten, tot en met ZATURDAG, den 30sten September 1848, telkens des voormiddags van 10 tot $12\frac{1}{2}$ uur, met uitzondering van den Zondag, onder opgave van de *Zwarte letter* en het *Nommer* van hunne Woning, van de KAMER der ZETTERS, op de bovenste verdieping van het Raadhuis, in persoon te komen afhalen.

Al de onafgehaalde PATENTEN of AFSCHRIFTEN daarvan zullen, na verloop van laatstgenoemden dag, worden gesteld in handen van de Deurwaarders der Directe Belastingen, ten einde door hen, ingevolge art. 2 van Zijner Majesteits besluit van den 17den December 1820, aan de Huizen der belanghebbenden te worden bezorgd, onder genot van 10 Cents; terwijl aan hen tevens voor ieder afschrift van een' Medeteekenenden Deelgenoot, wegens Zegelgeld, zal moeten worden betaald 34^{5} Cent.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 14den Sept. 1848.

Burgemeester en Wethouderen: H. W. VAN GIFFEN.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

De **COMMISSIE** van **ONDERWIJS** voor de *Provincie Groningen* vergadert op WOENSDAG, den 11den OCTOBER, des morgens te 8 uren precies, in het PROVINCIEHUIS te *Groningen*.

Die zich dan willen laten EXAMINEREN, moeten hunne GETUIGSCHRIFTEN van goed Gedrag, een AUTHENTIEK AFSCHRIFT van hunne GEBOORTE-AKTE, alsmede de AKTE van een' vroeger verkregenen RANG, *franko* inzenden bij den Schoolopziener van hun Distrikt, vóór den 1sten October, met opgave van den rang, voor welken zij verlangen onderzocht te worden.

Die ONDERWIJZERS, ONDERMEESTERS of KWEEKELINGEN, welke dit EXAMEN als TOEHOORDERS wenschen bij te wonen, kunnen daartoe bij den SCHOOLOPZIENER van hun Distrikt de BEWIJZEN van TOEGANG verkrijgen, mede vóór den 1sten October.

TH. VAN SWINDEREN,
Secretaris.

HONGARIJE.

PESTH, 12 September.

Eergisteren namiddag te 6 uren is de [liberale en voor eene gedeeltelijke zelfstandigeid van Hongarije ijverende] rijks-deputatie uit Weenen alhier terug gekomen. De meeste afgevaardigden hadden roode vederen op hunne hoeden gestoken, ten teeken dat hunne zending geheel mislukt was, en dat men nu zijne toevlugt tot de wapenen moest nemen. Eene onafzienbare volksmenigte bedekte de oevers van den Donau, en als een loopend vuur verspreidde zich het gerucht, dat de Koning thans zelf zich *aan het hoofd der reactie* geplaatst had. Al de ministers, behalve die van binnenl. zaken, *Szemere*, hebben hun ontslag gegeven. De Aartshertog *Stephan* gaf nu aan de intusschen bijeengekomene Rijksvergadering berigt, „dat hij nu zelf, ad interim, de leiding der Regering opvatte." Deze mededeeling van den Aartshertog werd in de Rijksvergadering voor *onwettig* verklaard, daar zij niet gecontrasigneerd was, en de Vergadering zond, van hare zijde, eene deputatie aan den Aartshertog met het verzoek, „dat de minister *Kossuth* mogt belast worden met het zamenstellen van een nieuw ministerie," — hetwelk de Aartshertog, ofschoon zijne gevoeligheid over het onwettig verklaren van zijne mededeeling te kennen gevende, toestond.

Een manifest, onderteekend door den Keizer en Koning *Ferdinand* en door *Jellachich*, verdedigt de [uit *hun* reactionair oogpunt beschouwde] regtvaardigheid van de onderneming van dezen laatste [waarover wij reeds vroeger hebben gesproken], welke ten doel heeft, „om de eenheid en magt van Oostenrijk te handhaven, en om al de natiën, die onder de kroon van Hongarije leven, gelijke regten te doen genieten, zonder dat enkele van dezelve door andere onderdrukt of overheerscht worden."

[De terugwerking van dezen strijd zal zich weldra te Weenen doen gevoelen. Het uur der beslissing zal ook dáár weldra slaan; de demokratische partij spreekt van reactie, de partijen der regterzijde en van het zoogenoemde juste-milieu spreken van plannen van omverwerping. De krater opent zich in Oostenrijk; het is echter de vraag, naar welken kant de lava haren vernielenden loop zal nemen.]

— Gisteren avond heeft de Rijks-vergadering *eene voorloopige Regering* benoemd, onder den naam van een voorloopig ministerie en het met buitengewone magt bekleed. *Kossuth* en *Szemere* staan aan het hoofd en hebben zich ambtgenooten gekozen. Reeds is ook een manifest aan de regeringen van Europa opgesteld en aangenomen. Van een en ander werd *alleen* aan den aartshertog Palatyn *kennis gegeven.*

Nog na middernacht vergaderde het ministerie. Er was een koerier uit Parijs aangekomen met gunstige berigten. Ook de afgevaardigden vergaderen. Te Ofen heerscht de grootste neerslagtigheid.

ITALIE.

VAN DE GRENZEN, 12 September.

In Modena schijnen de liberale beloften van den hertog in rook te zullen vervliegen. Hij regeert slechts door de inspiratiën van Oostenrijk.

— Omtrent de bemiddeling in zake van Italië wordt niets naders gemeld.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 14 September.

Op het einde der Rijksdags-zitting van gisteren nam de minister van oorlog, *Latour*, het woord, om mede te deelen, „dat hij berigt ontvangen had, dat men voornemens was niet alleen het ministerie te doen vallen, maar ook den Rijksdag uiteen te doen gaan." Deze mededeeling bragt groote opschudding in de Vergadering te weeg. — *Löhner* deed dadelijk het voorstel, „dat de Rijksdag zich permanent zou verklaren," en ook andere leden drongen aan, dat er krachtige militaire maatregelen zouden genomen worden. *Schwartzer* komt van het ministerie, en deelt uit naam van hetzelve mede, „dat er zoo even eene deputatie van gardes en studenten, met professor *Fürter* aan het hoofd, de oprigting van het veiligheids-comité geëischt had, maar dat het ministerie dit geweigerd had." Evenwel had een troep gardes en ook van studenten, tegenover de gewapende magt, de geweren geladen, zoodat nu duidelijk bleek, dat de hulp der gewapende magt noodig was. — De zitting werd voor een half uur gestaakt.

Van den 15*den*. Den 13den is de orde hier weder op eene bedroevende wijze verstoord. De aanleiding daartoe was weder het verlangen om het veiligheidscomité hersteld te zien. Talrijke benden trokken onder deze leus naar het ministerie, alwaar eenige personen door de militairen gevangen werden genomen. De massa trok nu naar de universiteit, en toen de gewapende magt zich ook daarheen in beweging zette, begon men toebereidselen te maken tot het opwerpen van eene barricade. De rijksdag was permanent en verkreeg elk half uur berigten van de voorvallen.

De stad zag er als eene legerplaats uit, ongeveer 20,000 gardes en linietroepen stonden onder de wapenen en de arbeiders hielden zich in de voorsteden gereed. Eindelijk nam de Kamer het besluit, het ministerie te verzoeken, de troepen terug te doen trekken. Het ministerie ontving dit verzoek met onwil, en zeide zelfs geheel te willen aftreden; maar het bevel tot aftrekken was reeds gegeven en werkelijk begonnen de militairen nu allengs den omtrek van de universiteit te verlaten. Het akademisch legioen bood aan, de rust te herstellen en gaf hiervan berigt aan de kamer. Te 10 uren ging de Kamer uiteen en de leden werden met gejuich ontvangen. Nadat allengs de soldaten afgemarscheerd en ook de kanonnen weggetrokken waren, was te 11 uren de stad tot rust teruggekeerd. Men zegt, dat het ministerie zijn ontslag zal geven.

FRANKFORT, 16 September.

De discussiën over den op Malmoë gesloten wapenstilstand, eergisteren in de Duitsche Vergadering begonnen, zijn gisteren en heden voortgezet. Zoo als wij reeds hebben medegedeeld, was de gewezen rijksminister *Hekscher* de eerste, die omtrent deze zaak het woord voerde en het gesloten traktaat met warmte verdedigde. De voornaamste spreker van de andere zijde was *Venedey*, die, onder anderen, deed opmerken, dat men hier slechts te kiezen had tusschen Pruissen en het gansche overige Duitschland, dat, zoo als o. a. uit talrijke adressen bleek, voor de vernietiging van het traktaat gestemd was. Men moest daarom niet aarzelen en zich tegen den wapenstilstand verklaren, al ware dat ook tegen den zin van Pruissen; want hoe magtig die Staat overigens ook wezen mogt, wanneer hij op zich zelven stond, was hij niet meer dan een dwerg. — Niet minder scherp was de taal van den Oostenrijkschen afgevaardigde *Giskra*, die met hartstogt voor het verwerpen van den wapenstilstand sprak. — „Wat," — riep hij, op de verhouding van Limburg doelende, — „zal de Nederlander zeggen, wanneer wij ons zoo bloot geven." — In de Vergadering van heden spraken insgelijks talrijke redenaars, die met warmte hunne gevoelens aanprezen. Ten slotte tot stemming overgegaan zijnde, wordt het voorstel van de meerderheid, *strekkende tot afkeuring van den wapenstilstand*, met 258 tegen 237 stemmen *verworpen*.

Daarna is door den afgevaardigde *Francke* en drie andere afgevaardigden uit Sleeswijk Holstein een amendement voorgesteld, hetwelk met 257 tegen 236 stemmen is aangenomen en aldus luidt:

„De Nat. Vergadering besluit de voltrekking van den wapenstilstand van den 26sten Augustus, in zoo verre dezelve thans nog uitvoerbaar is, niet te verhinderen; — het centraal Bewind uit te noodigen, om de gevorderde stappen te doen, ten einde ten spoedigste de noodige veranderingen in het verdrag gemaakt worden, waartoe de Deensche Regering zich heeft bereid verklaard; — het centraal Bewind te verzoeken, om de noodige maatregelen te nemen tot het spoedig aanknoopen van vredes-onderhandelingen."

Gedurende den geheelen dag is de spanning onder de bevolking dezer stad zeer groot geweest, en reeds des ochtends was het gerucht verbreid, dat de rust in den avond zou worden verstoord. Werkelijk zijn dan ook de ramen van de woningen van verscheidene afgevaardigden en van de vereenigings-zaal der Nationale Vergadering ingeworpen. Door de tusschenkomst der gewapende magt is de orde echter spoedig hersteld. Heden middag wordt eene groote volksvergadering gehouden, welke men vreest, dat weder tot ongeregeldheden aanleiding zal geven. De noodige maatregelen van voorzorg zijn echter genomen.

Van den 17*den*. Op den gisteren middag alhier gehoudene groote volksvergadering waren ook afgevaardigden uit onderscheidene naburige plaatsen verschenen. Door deze vergadering is niet alleen groot misnoegen over de jongste besluiten van de Rijksvergadering betoond, maar door zekeren *Krug* is zelfs voorgesteld, „de 257 leden, die hunne stem tot het besluit ter bekrachtiging van den wapenstilstand gegeven hebben, tot verraders van het volk en van het vaderland te verklaren." Dit voorstel is met grooten bijval aangenomen. Dit besluit wil men morgen, door eene deputatie, in de St. Pauluskerk aan de Rijksvergadering doen voorlezen.

Van den 18*den*. Het is hier treurig gesteld. Er wordt hevig in de straten gevochten en zelfs met kanon geschoten. Nadat er gisteren avond reeds allerlei dreigende geruchten geloopen hadden over de demonstratie, die tegen de meerderheid der Rijksvergadering te wachten was, zijn er 's nachts omstreeks de 2000 man Oostenrijksche en Pruissische troepen, met den Taunus-spoortrein hier aangekomen en hebben zij heden morgen het plein voor de Pauluskerk bezet. Van den kant van het opgeruide volk werden er barricades gebouwd, maar tegen een uur waren velen daarvan, zonder zwaren tegenstand geboden te hebben, weder door de militairen veroverd. Tegen drie uur kwam het tot een ernstig vechten, dat tot vijf uur duurde, als wanneer het, ten gevolge eener overeenkomst, gestaakt werd. Ruim te zeven uur begon het echter op nieuw en tijdens het vertrek van den post werd er zelfs met kanon geschoten en rende de Hessische ruiterij, die intusschen binnengerukt was, de straten door, om het volk uiteen te jagen. Vorst *Lychnowski* is, door vijf kogels getroffen, gevallen, en *von Auerswald* is zwaar gewond.

Intusschen was 's morgens de Rijks-vergadering, als naar gewoonte, te half tien in de Pauluskerk bijeengekomen, en na gehoudene beraadslagingen over de grondregten, werd de minister van oorlog, door den afgevaardigde *Berger* uit Weenen, geïnterpelleerd over de militaire maatregelen, die men rondom de kerk genomen zag, en door den minister *von Schmerling* ten antwoord gegeven, dat hij, ook zonder deze interpellatie, uit eigene beweging van de zaak gesproken zou hebben, om mede te deelen, dat de Senaat van de stad het Rijks-ministerie verzocht had, maatregelen tot handhaving van orde bij de te verwachtene demonstratie te nemen, en dat hierop het doen aanrukken van troepen en het bezetten van het kerkplein noodig geoordeeld was, teneinde hij hoopte, dat men buiten de kerk er indachtig aan zou zijn, dat iedere aanval op de Rijks-vergadering hoog verraad zou wezen.

BERLIJN, 18 September.

Ondanks de pogingen van den heer *v. Beckerath*, heeft men nog geen nieuw ministerie kunnen bijeenbrengen. Morgen komt de Constituerende Vergadering weder bijeen, ten einde een' voorzitter en ondervoorzitter te benoemen. De heftige liberalen, die den 7den het veld behouden hebben, schijnen sedert geen' grond te hebben gewonnen.

De generaal *v. Wrangel* wordt als de opperbevelhebber van al de troepen in Brandenburg genoemd.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 16 September.

De *Morning-Herald* heeft de verrassende omstandigheid aan den dag gebragt, dat eenige Engelsche Episcopale geestelijken werkelijk thans in de dienst der Engelsche kerk werkzaam zijn, niettegenstaande zij, 2 jaren geleden, tot de R.-C. kerk overgegaan waren, en, *onder hare dispensatie*, voortgingen, als Protestantsche geestelijken hun ambt waar te nemen.

— Uit Dublin wordt, ten opzigte van de nieuwe onlusten, geschreven, dat de verwarde en tegen elkander indruischende berigten, die men van de onderscheidene punten ontvangt, het nog onmogelijk maken, iets stelligs omtrent de aanleidende oorzaken tot dezen nieuwen opstand te bepalen, en dat het wel mogelijk is, dat de zaak, op zich zelve beschouwd, niet van groot gewigt, en slechts als eene laatste stuiptrekking van de vorige beweging te beschouwen is.

Van den 18*den*. Op den Great Western-spoorweg heeft eergisteren tusschen Gloucester en Cheltenham een vreesselijk ongeluk plaats gegrepen. Terwijl vijf arbeiders bezig waren den weg met nieuw zand te bestrooijen, gaven zij er geen acht op, dat, nadat zij een trein hadden laten passeren, terstond een ander aankwam, die, ondanks alle pogingen tot stuiting, hen allen verpletterde; drie waren op de plek dood en den beiden anderen beenen en armen verbrijzeld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 September.

Heden heeft men weder een bewijs gehad, hoe hagchelijk, ondanks al de buitengewone magt, waarmede zij gewapend is, de toestand der Regering beschouwd moet worden. Generaal *Cavaignac* en zijn Bewind zijn namelijk op het punt geweest van omver geworpen te worden, en wel ten gevolge van een besluit der Nationale Vergadering, en nog wel niet van de partij der heethoofden, *maar van de bezadigde vertegenwoordigers, die in de regterzijde der Kamer hunne zitplaatsen hebben.* De oorzaak van deze gebeurtenis was deze: de *National* had, onder anderen, gemeld, „dat een zeker aantal vertegenwoordigers bij den president van den raad zamengeroepen en door hem verzocht waren, om eene zending in de departementen te willen aannemen. Die zending zoude ten doel hebben, de Regering met den waren staat der meening en der administratie in de departementen bekend te maken." [Men zegt te dien aanzien, dat, om te weten, hoe sterk de verschillende staatkundige partijen in Frankrijk zijn, het Gouvernement, onder anderen, in elk departement eene lijst heeft aangelegd, waarop de prefecten moeten aanteekenen, welke opinie de voornaamste burgers aankleven. Die lijst telt vier rubrieken: *Legitimisten*, *Behouders*, *Vurige Republikeinen*, *Gematigde dito.*]

De heer *Baze* vroeg nu in de vergadering aan den minister van binnenlandsche zaken naar de waarheid of onwaarheid van dit berigt. „Ik verklaar", zeide daarop de minister *Sénard*, „dat de *National* ons vreemd is; het is een onafhankelijk blad, dat zijne persoonlijke indrukken heeft." De zaak zelve nogtans erkende de minister. Vele leden riepen daarop, „dat de Vergadering niet zamengekomen was, om deel aan zendingen te nemen; — dat men geen harer leden aan het zoo gewigtige constitutie-werk onttrekken mogt." De heer *Falloux* vond het opdragen van zulk eene zending aan vertegenwoordigers noch staatkundig noch constitutioneel. „Het past de Regering niet," zeide hij o. a., „eene rigting aan het land te willen opleggen; integendeel moet zij de rigting volgen, die het haar geeft."

Onder dit alles nam het gedruisch zoodanig toe, dat sommige leden het spreekgestoelte, waarop zij vruchteloos gehoor hadden pogen te erlangen, zonder spreken moesten verlaten. De minster *Marie* verklaarde met veel nadruk, dat de Regering bij haar ontwerp volhardde, en de strijd stond op het punt, om met de aftreding van geheel het Bewind te eindigen, toen men op het denkbeeld kwam, om door eene gemotiveerde orde van den dag een einde aan het geschil te maken. De president van den raad, die met al de ministers de zaal verlaten had, kwam terug, en nadat hij en de heer *Marie* met den voorzitter der Vergadering, *Marrast*, geraadpleegd hadden, stelde deze de volgende orde van den dag voor, die met zitten en opstaan aangenomen werd: „De Vergadering, na de ophelderingen gehoord te hebben, aan de Uitvoerende Magt de verantwoordelijkheid van den voorgenomen maatregel overlatende, gaat over tot de orde van den dag."

[Men acht deze gebeurtenis van groot belang. Het is toch zeker, dat het de generaal *Cavaignac* is geweest, tegen wien de aanvallen waren gerigt. De generaal schijnt zulks dan ook zeer wel bevroed te hebben, en moet voornemens geweest zijn, om, terwijl de strijd op het hevigst was, onverwijld het spreekgestoelte te beklimmen en zijne waardigheid, als hoofd van het Uitvoerend Bewind, neder te leggen. Alleen de dringende verzoeken van zijne persoonlijke vrienden, en van vele bedaarde afgevaardigden hebben hem terug gehouden, om tot dien gewigtigen stap over te gaan. De heeren *Thiers* en *Duvergier de Hauranne* hebben hunne ontevredenheid niet ontveinsd over de houding, welke de gematigde partij in dezen heeft aangenomen. — Men vreest nu, dat, daar thans eenmaal het voorbeeld is gegeven, de generaal *Cavaignac* spoedig nieuwe heftige aanvallen te verduren zal hebben.]

— Gisteren avond waren in en voor de club van het bazaar Bonne Nouvelle, waar men over de kandidatuur der heeren *Thoré*, *Cabet* en *Raspail* moest handelen, tusschen de 15 en 18duizend menschen zamengestroomd. De zaal van de club kon er slechts 3 duizend bevatten, de overigen bleven op den boulevard en stopten letterlijk allen doorgang; de rijtuigen moesten eenen omweg nemen, en de lucht weergalmde van de revolutionaire liederen, uit de tijden van het schrikbewind. Binnen in de club was het rumoer een orkaan geworden; men stiet, smeet elkander, schreeuwde, vloekte, en terwijl de president met al zijne magt zijne schel bewoog, om stilte

te verkrijgen, maakten dieven van de gelegenheid gebruik, om de koperen deurknoppen en elk ander koperwerk, waaraan zij de hand leggen konden, weg te breken.

— De *Moniteur* bevat heden een besluit, strekkende tot verandering der decoratie van het Legioen van eer. De kroon boven de ster zal wegvallen. Het centrum der ster zal aan de eene zijde voorstellen het hoofd van *Bonaparte* met het randschrift, „ *Bonaparte, eerste Consul*, den 19den Mei 1802," en aan de andere zijde twee vaandels met het randschrift: „ *Fransche Republiek*," en in het midden: „ *Eer en Vaderland.*" Het teeken van grootofficier en grootkruis zal het borstbeeld van *Bonaparte* vertoonen met het randschrift: „ *Bonaparte, eerste Consul; Eer en Vaderland.*"

— Bij de discussiën in de Nat. Vergadering over het *Regt op werk* was overtuigend gebleken, dat de redenaars-talenten der *Bergpartij* de vergelijking met die der oud-gedeputeerden, in geen enkel opzigt, kunnen doorstaan. — „ Burgers!" — zeide daarop het *Journal des Débats* — „ gij hebt veel kunnen veranderen; gij hebt de monarchij in eene republiek kunnen herscheppen en de welvaart in ellende, maar gij hebt de Natuur niet kunnen veranderen. Gij hebt de magt onder elkander kunnen verdeelen, — zoo als de heer *Crémieux* naïf aanmerkte, — maar er is iets, waarover gij niet kondet beschikken, omdat het niet door u zelve bestaat, — het zijn de gaven van God en die der Natuur. God en de Natuur alleen kunnen die uitdeelen. Verstoort de discussiën, schreeuwt, maakt geweld, gij heeren der *Bergpartij!*— door dit alles zult gij geene redenaars zijn."

— Men leest in het *Journal de Fécamp:* „ De demokratische leerstellingen beginnen hier in praktijk te worden gebragt. Zondag ll. stapten namelijk 5 arbeiders uit eene werkplaats in het koffijhuis van mejufvrouw *Romain*, namen elk een paar goede koppen koffij en gingen toen heen, zeggende: „ De Republiek zal u wel betalen, beste jufvrouw *Romain!*" Deze had echter liever andere munt, en drong aan op klinkende betaling, maar ontving ook eene nieuwe weigering. „ Ga naar den heer *Michel*, den adjunct-maire," — riepen zij, — „ die is onze kassier." Ook met deze aanwijzing was mejufvr. *Romain* niet tevreden; maar nu gingen de republikeinen heen, haalden een goed aantal kameraden, en dronken toen nog eens zoo veel op kosten der Republiek.

Van den 17den. Het op gisteren in de Nationale Vergadering voorgevallene heeft, zoo op de bewindslieden als op het algemeen, een' zeer diepen indruk gemaakt. Men verneemt dan ook, dat de generaal *Cavaignac* het geraden heeft geoordeeld, om terug te komen op zijn voornemen, zoodat er alzoo geene buitengewone commissarissen naar de departementen zullen worden gezonden.

[Vrij algemeen schijnt men echter te erkennen, dat zulk eene zending, als de Regering bedoelde en uit haar standpunt, door den toestand der departementen wel gevorderd wordt; want hoe verder van Parijs, des te meer ontevredenheid, en die ontevredenheid groeit er aan met den dag.]

Men houdt het voor zeker, dat, onder anderen, de heeren *Marie* en *Sénard* als ministers zullen aftreden.

— Heden hebben hier te lande de verkiezingen plaats van afgevaardigden voor de Nationale Vergadering. In deze hoofdstad heerscht thans te dier zake eene buitengewone levendigheid. Welken uitslag de verkiezing in het departement van de Seine zal hebben, is met geene mogelijkheid thans reeds te voorspellen. De manschappen van het leger hebben heden hunne stemmen bijkans allen ten gunste van *Lodewijk Napoleon* uitgebragt. Men vreest, dat de overwinning aan de partij der roode republikeinen verzekerd zal zijn. De stad is in de grootste beweging. Op elken hoek der straat deelt men verkiezings-biljetten uit, waarvan sommige de vreemdste namen dragen. Een dier biljetten hield in: „ verkiezen wij den maarschalk *Bugeaud* (moed), *Achille Fould* (crediet), *Emile Girardin* (vrijheid.")

— Dezer dagen is alhier een geschrift in het licht verschenen van den beruchten *Emile Thomas*, den voormaligen directeur der zoo noodlottige nationale werkplaatsen. Daarin komt de heer *Thomas* ook terug op de mislukte expeditie bij Risquons-Tout aan de Belgische grenzen en verklaart hij, dat een der Fransche bewindslieden hem in der tijd geluk heeft gewenscht met de wijze, waarop hij de nationale werkplaatsen had georganiseerd, en toen er heeft bijgevoegd, „ dat de Regering, naar aanleiding van het door hem gegevene voorbeeld, het legioen had doen organiseren, *'twelk bestemd was, om de Nederlanden (les Pays-Bas) in opstand te brengen.*"

— Messina is inderdaad onder het gezag des Konings van Napels terug gekeerd, maar aangaande de overgave is nog niet veel zekers bekend. — [Volgens een berigt, dat echter eene nadere bevestiging allezins behoeft, zouden de Napolitaansche troepen op den 8sten de stad zijn binnengetrokken. De Messiners, overtuigd van het nuttelooze hunner moedige verdediging, hadden de stad reeds verlaten, maar eerst in verschillende kwartieren mijnen aangelegd, daarin vuur gebragt, en de geheele stad in de lucht doen springen met 20,000 Napolitanen!! — De Regering te Palermo zoude daarop dadelijk het verlies van Messina voor een nationaal verlies hebben verklaard; d. i. een verlies, door geheel Sicilië te herstellen.]

Van den 18den. In de zitting der Nationale Vergadering van heden zijn de beraadslagingen voortgezet over de ontworpene Constitutie, en wel over de zoo belangrijke vraag, of de doodstraf *geheel* zal worden afgeschaft, — of alleen, wanneer het staatkundige misdrijven geldt, niet meer zal worden toegepast. Nadat nog drie afgevaardigden hadden betoogd, dat het voor het oogenblik onraadzaam moest worden geacht, om de doodstraf *geheel* af te schaffen, is het tot eene stemming gekomen, en is het door den heer *Coquerel* gedane voorstel, strekkende tot de geheele afschaffing dier straf, met 498 tegen 216 stemmen verworpen. — [Men maakt bij deze gelegenheid de opmerking, dat ditmaal voor het eerst een besluit der afgetredene voorloopige Regering door de volksvertegenwoordigers is bevestigd.]

Daarna is beraadslaagd over de vraag, of voor staatkundige misdrijven ook de onteerende straffen zullen worden afgeschaft.

Er zijn hierover een aantal amendementen voorgesteld. Men heeft gewild, dat de doodstraf wel degelijk zou worden toegepast op staatkundige misdadigers, die met den vreemdeling zamenspanden; — dat de doodstraf met 1° Januarij 1850 *geheel* zou zijn afgeschaft: — dat om de tien jaren eene grondige herziening van het strafwetboek zou plaats hebben; doch al deze voorstellen zijn verworpen, en de vergadering heeft zich gehouden aan het besluit, om alleen de doodstraf voor staatkundige misdrijven af te schaffen.

Daarop is de bepaling in beraadslaging gebragt, dat elk zijne godsdienst vrijelijk zal kunnen uitoefenen en, bij de uitoefening daarvan, van wege den Staat gelijke bescherming zal erlangen; — dat echter alleen die geestelijken, welke behooren tot door den Staat erkende godsdienstige gezindten, regt zullen hebben op het ontvangen van bezoldiging van Staatswege.

Deze aangelegenheid heeft, gelijk te verwachten was, tot eene zeer levendige woordenwisseling aanleiding gegeven. Het eerst heeft tegen het ontwerp het woord gevoerd de beruchte *Pierre Leroux*, die van oordeel was, dat al die bepalingen onnoodig waren. *Leroux* heeft zich bij deze gelegenheid een' geweldigen uitval veroorloofd tegen de Protestantsche geestelijken. Hij heeft namelijk beweerd, dat het nog onlangs is gebleken, dat de bezoldiging aanleiding geeft tot eenen noodlottigen wedstrijd tusschen de geestelijken der verschillende gezindten; dat tusschen hen, in stede van de godsdienstige belangen, eigenlijk de vraag wordt behandeld, wie het meeste geld zal bekomen, en dat de protestantsche geestelijken zich in dezen vooral door hunne baatzuchtigheid ongunstig onderscheiden. Het behoeft naauwelijks vermelding, dat de heer *Coquerel* met vuur op deze aantijging heeft geantwoord.

Nadat nog eene menigte amendementen waren voorgesteld en verworpen, is deze paragraaf, de 7de van het ontwerp, in zijn geheel aangenomen.

— Onder de jurisdictie ten westen der stad is eergisteren iets zonderlings gebeurd, dat met de verkiezingen in verband staat. Meer dan honderd duizend kiesbulletins, die alle den naam van *Louis Bonaparte* boven aan en daaronder de namen van kandidaten aller kleurtinten droegen, zijn als van den hemel komen nederdalen. Men onderstelt, dat zij uit een' luchtbol naar beneden geworpen zijn, doch weet niet, wie zich van dit nieuwe middel van verspreiding bediend heeft.

— Het eenige belangrijke, dat men heden uit Italië heeft mede te deelen, is het berigt van nieuwe onlusten in de stad Napels uitgebroken, bij gelegenheid van een decreet, waarbij de wetgevende Kamers verdaagd worden. Ofschoon die ongeregeldheden spoedig bedwongen zijn en de rust, volgens de jongste berigten, verder ongestoord gebleven is, verkeerde men toch in groote spanning. Hiertoe bragt de naar Sicilië vertrokken expeditie niet weinig toe; de heldhaftige wederstand, door Messina geboden, had groote vrees ingeboezemd voor de Napelsche troepen, daar men overtuigd is, dat, zoo alle plaatsen op het eiland zich even als die stad gedragen, er van de expeditie weinig of niets zal teregt komen.

— De kwestie van bemiddeling in Italië is nog altijd op dezelfde hoogte en niettemin is morgen de wapenstilstand afgeloopen. Eenige dagbladen hebben het gerucht verspreid, dat *Radetzky* het voorstel ter verlenging geweigerd zoude hebben. Terwijl nu alle directe berigten uit Italië melden, dat Koning *Karel Albert* alle toebereidselen maakt, om de vijandelijkheden te hervatten, mag men echter aan opgemelde verklaring van *Radetzky* nog geen onvoorwaardelijk geloof hechten.

— Niets heeft het gerucht bevestigd aangaande het door de Messiners genomen heldhaftig besluit, om hunne stad in de lucht te doen springen. Men heeft geene andere tijdingen uit deze ongelukkige stad, dan die, welke hare inneming melden. Van alle zijden des lands grijpt men naar de wapenen; zeven kampen zijn op het eiland gevormd, waartoe Palermo alleen 80,000 man geleverd heeft; zoodat de Koning van Napels nog veel te doen heeft, alvorens hij Sicilië op nieuw vermeesterd zal hebben.

Van den 19den. Heden te drie uren is uit de stemopneming van vele arrondissementen dezer stad gebleken, dat *Lodewijk Napoleon*, *Fould* en *Delessert* de meerderheid der stemmen op zich vereenigd hebben.

— Uit Italië verneemt men, dat *Karel-Albert*, den ministerraad en de Lombardische consulta tot eene vergadering bijeen geroepen hebbende, aldaar de kwestie van de verlenging des wapenstilstands ter sprake gebragt heeft. Naar men algemeen zegt, moet besloten zijn, den wapenstilstand voor zes weken te verlengen.

BELGIË.

BRUSSEL, 17 September.

Bij Koninklijk besluit is, op voordragt van den heer *Rogier*, min. van binnenl. zaken, bepaald, dat, onder toezigt en op kosten van het min. van binnenlandsche zaken, *eene populaire bibliotheek ten behoeve van de landbouwende bevolking* zal uitgegeven worden, welke de beste geschriften over de verschillende vakken van landbouw, in de Fransche en in de Vlaamsche taal, zal bevatten.

— Het congres van de vrienden van den vrede uit de geheele wereld, dat den 20sten dezer maand alhier zal bijeenkomen, schijnt zeer talrijk te zullen zijn. De voornaamste punten, waarover het zal handelen, zijn: 1) het onbillijke, onmenschelijke en ongerijmde van den oorlog, als middel, om de geschillen tusschen volken te beslechten; — 2) het uitnoodigen der regeringen, om liever tot scheidsregters toevlugt te nemen; — 3) het vaststellen van een internationaal wetboek; — 4) over eene algemeene ontwapening.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 18 September.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden werden de notulen der laatstgehoudene zitting gelezen en goedgekeurd. De voorzitter geeft kennis, dat is ingekomen eene missive van den heer *de Backer*, afgevaardigde uit de provincie Zeeland, waarbij deze, uit hoofde van den voortdurenden ongunstigen toestand zijner gezondheid, zijn ontslag als lid der Kamer indient, als wordende hij door dien toestand verhinderd, om de werkzaamheden en pligten, aan het lidmaatschap der Kamer, vooral in deze gewigtige oogenblikken, verbonden, naar eisch te vervullen. — Aangenomen voor kennisgeving en besloten, van die missive kennis te geven aan den minister van binnenlandsche zaken.

Er zijn ingekomen 15 missives van de Eerste Kamer, houdende kennisgeving van door haar aangenomene wets-ontwerpen, waarmede de 12 nopens de herziening der Grondwet. — Aangenomen voor kennisgeving.

Wordt voorlezing gedaan van het ingekomen Koninklijk besluit van den 8sten dezer, tot toevoeging aan de Tweede Kamer van 58 buitengewone leden, opdat de Tweede Kamer *in dubbelen getale* zou kunnen beraadslagen over de wetten tot herziening der Grondwet.

Naar aanleiding van dat koninklijk besluit, hebben de 58 *buitengewone* leden hunne geloofsbrieven aan de Kamer ingezonden en benoemt de Voorzitter, naar aanleiding van art. 2 van het reglement van orde, twee commissiën tot onderzoek dier geloofsbrieven, en wel de eene voor de provinciën Noord- en Zuid-Holland en Zeeland; de tweede voor de overige provinciën. Die commissiën zijn aldus zamengesteld: de *eerste* uit de heeren *Cost-Jordens*, *Anemaet*, *Faber van Riemsdijk*, *van Leeuwen* en *van Panhuys*; — de *tweede* uit de heeren *van Rijckevorsel*, *Gouverneur*, *de Man*, *Lijcklama* en *Nap*.

Daar dit onderzoek nog al eenigen tijd zal vorderen, wordt, op voorstel van den president, besloten, om de Vergadering te schorsen tot één uur.

(Reeds heden morgen hebben meest al de buitengewone leden der dubbele Kamer den gevorderden eed in handen des Konings afgelegd.)

Te half drie wordt de zitting hervat. De heeren *Faber van Riemsdijk* en *de Man* hebben, namens de commissiën, verslag gedaan en de toelating voorgesteld van *alle* 58 nieuw verkozene leden, behalve de 4 beneden vermelde, uit Gelderland. De commissie heeft alzoo de bedenkingen niet gedeeld, die nopens de verkiezing en bescheiden van twee leden uit Vriesland, n.l. de heeren *van der Veen* en *van Boelens*, in haren boezem waren ontstaan.

De commissie heeft echter geoordeeld te moeten voorstellen, de niet-dadelijke toelating van de heeren: jhr. *J. A. C. A. van Nispen van Zevenaar*, *L. A. J. W.* baron *Sloet*, mr. *F. S. Op ten Noort* en mr. *J. W. Schiff*, allen gekozen uit Gelderland, omdat uit de verklaringen, door de hoofden der gemeente-besturen te hunnen aanzien afgelegd, niet blijkt, dat zij geboren zijn uit ouders in het Rijk gevestigd, of Nederlandsche ouders buiten 's lands. De commissie verlangt, dat aan die vier heeren gelegenheid worde gegeven, om het ontbrekende alsnog aan te vullen. — Dien overeenkomstig wordt besloten en mitsdien de toelating dier heeren uitgesteld. — De overige 54 leden worden alsnu achtervolgens ter vergadering toegelaten en nemen zitting.

Is ingekomen eene koninklijke boodschap van gisteren, ten geleide van 12 ontwerpen van wet, strekkende tot verandering en wijziging van de 12 hoofdstukken der Grondwet.

Hierop vat de voorzitter, jhr. *Boreel van Hogelanden*, het woord op en houdt de volgende toespraak:

„ *Edel Mogende Heeren!*

„ De Regering heeft gemeend, dat er geene grondwettige verpligting bestaat, om de gewone zitting der Tweede Kamer der Staten Generaal te sluiten, vóór de bijeenkoming dier Kamer in dubbelen getale. Zij is van oordeel, dat art. 228 der Grondwet, van de toevoeging der buitengewone leden, bij gelegenheid van veranderingen in de Grondwet aan te brengen, gewagende, niet voorschrijft, dat te dier zake eene buitengewone zitting der Tweede Kamer plaats moet hebben. Dit stelsel der Regering bestrijd ik niet, Edel Mog. Heeren, doch één der gevolgen van dat stelsel is dan ook, dat de Voorzitter der enkele Kamer, krachtens art. 87 der Grondwet benoemd, om het Voorzitterschap van het openen tot het sluiten der zitting waar te nemen, ook zonder nadere benoeming des Konings, die vereerende betrekking zou blijven vervullen gedurende de zitting der Tweede Kamer in dubbelen getale. Edel Mog. Heeren! die toedragt van zaken zou misschien geheel grondwettig zijn, maar van die handeling heb ik echter gemeend mij te moeten onthouden, en thans, nu de Vergadering zich in dubbelen getale vereenigd heeft, mijn ontslag als Voorzitter der Tweede Kamer van de Staten Generaal aan den Koning te moeten vragen.

„ Ik ontveins niet, dat dit mijn besluit welligt tot eenige bedenkingen, tot eenige moeijelijkheden aanleiding kan geven, maar ik durf mij echter vleijen, dat, wanneer ik U Ed. Mog. bekend zal gemaakt hebben met de gronden, die mij tot het nemen van dat besluit gebragt hebben, gij het niet zult afkeuren.

„ Die redenen zijn de volgende:

„ 1) Toen in October ll. mij de uitstekende onderscheiding te beurt viel, om door U Ed. Mog. tot voorzitter dezer vergadering voorgedragen te worden, toen waren U Ed. Mog. immers in het denkbeeld, mij slechts de leiding der gewone vergadering op te dragen, en meende men algemeen, ook met het oog op hetgene geschied was in 1840, dat tot die benoeming van den voorzitter der dubbele Kamer eene nieuwe voordragt gevorderd zou worden. En zal ik dan nu, zonder nadere tusschenkomst van U Ed. Mog., dien eerepost als bij verrassing innemen, mij hier op den voorzittersstoel plaatsen, die mij dan toch oorspronkelijk te dezer gelegenheid niet bestemd was? Ed. Mog. Heeren! zoo zou niemand uwer handelen; zoo verwacht niemand dat ik zal handelen.

„ Doch er bestaat nog eene tweede, niet minder gewigtige reden, welke ik voornamelijk aan mijne vroegere ambtgenooten ter beoordeeling onderwerp, en die ik mij overtuigd houde door hen gebillijkt te zien.

„ Achtenvijftig leden zijn ons toegevoegd. Zij hebben tot de keuze van den tegenwoordigen voorzitter niet medegewerkt, en wie gevoelt het intusschen niet, dat in de tegenwoordige omstandigheden die keuze eene politieke handeling, eene politieke handeling niet zonder beteekenis is. Welnu, E. M. H., zoudt gij het niet afkeuren, indien onze nieuwe ambtgenooten niet in de gelegenheid gesteld werden, om ook aan die handeling deel te nemen, om òf als meerderheid tot die voordragt mede te werken, òf als minderheid van een tegenovergesteld gevoelen te doen blijken? Dat is een regt, waarop ieder lid eener politieke vergadering prijs moet stellen; dat is een regt, waarvan dan ook voorzeker de helft der leden eener vergadering, tot zulk eene hoogst gewigtige beslissing als deze geroepen, niet verstoken mag blijven.

„ Zietdaar, E. M. Heeren, de beide gewigtige bedenkingen, die mij tot het besluit gebragt hebben, mijn ontslag als voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal aan den Koning te vragen. Op dat verzoek is nog geene beschikking gekomen. Wanneer die beschikking ontvangen zal zijn, zullen U. E. M. behooren over te gaan tot het opmaken van eene aan den Koning aan te bieden opgave van drie leden voor de vervulling van het voorzitterschap."

Daarna wordt de vergadering onmiddellijk gescheiden.

Van den 19den. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is ingekomen eene missive van den heer *Hooft*, van 's Gravenhage, die daarbij kennis geeft, dat hij, ten gevolge van ongesteldheid, verhinderd wordt de Vergadering bij te wonen. — Aangenomen voor kennisgeving.

De heer *Boreel*, die alsnog het voorzitterschap waarneemt, vat het woord op en geeft te kennen, dat hij gisteren aan de Vergadering de redenen heeft kenbaar gemaakt, die hem hebben doen besluiten, zijn ontslag te verzoeken als voorzitter van de Tweede Kamer. Hij ziet zich thans verpligt de verdere toedragt dezer zaak aan de Vergadering mede te deelen. Bij Koninklijk besluit van gisteren is op het ingediend verzoek geantwoord, dat bij den Koning zoodanige gewigtige bezwaren tegen de inwilliging van het gedane verzoek bestonden, dat Z. M. verpligt was in de inwilliging van het verzoek te difficulteren, en bij welk besluit dat verzoek wordt gewezen van de hand. Hij, tijdelijke voorzitter, heeft echter gemeend in dat besluit niet te kunnen berusten, en heeft derhalve gemeend, den Koning nader eerbiedig te moeten verklaren, dat hij op het bekomen van het ontslag meende te moeten blijven aandringen. Op dat nader verzoek heeft het Z. M., bij besluit van heden, behaagd hetzelve alsnu in te willigen en jhr. *W. Boreel van Hogelanden* op zijn verzoek te ontslaan als voorzitter der Kamer.

Dat besluit wordt voorgelezen. Het is gecontrasigneerd door den tijdelijken minister van binnenlandsche zaken, mr. *de Kempenaer.*

Ingevolge de bepalingen van het reglement blijft de heer *Boreel* het voorzitterschap tijdelijk waarnemen, tot dat er een andere voorzitter zal zijn benoemd.

Er moet derhalve worden overgegaan tot het verkiezen van drie kandidaten voor het voorzitterschap der dubbele Kamer, waarvan de lijst aan den Koning zal moeten worden aangeboden.

De tijdelijke voorzitter stelt voor, daartoe over te gaan op morgen ochtend te 11 uren.

Van alle zijden wordt er op aangedrongen, dat zulks onmiddellijk plaats hebbe. — Daartoe wordt besloten.

De uitslag der stemming is geweest, als volgt: Eerste kandidaat, jhr. *Boreel van Hogelanden;* — Tweede kandidaat, de heer *Verwey-Mejan;* — Derde kandidaat, de heer *Mutsaers.*

Zijn ingekomen eenige verzoekschriften, nopens de Grondwets-herziening. Zij worden in handen gesteld van de daartoe bestemde commissie.

De tijdelijke voorzitter stelt voor, om thans over te gaan tot het zamenstellen der afdeelingen; doch om, met afwijking van art. 63 van het reglement van orde der Kamer, het getal afdeelingen voor deze dubbele Kamer, even als in 1840, van *vijf* op *zeven* te brengen. Aldus wordt besloten.

Door de afdeelingen worden verkozen tot voorzitters en onder-voorzitters, de heeren: 1ste afdeeling *de Man* en *Luyben;* 2de *van Dam van Isselt* en *van Rosenthal;* 3de *Verwey-Mejan* en *Duijmaer v. Twist;* 4de *Gevers* en *van Goltstein;* 5de *Schooneveld* en *den Tex;* 6de *van Hall* en *van Panhuijs;* 7de *Cats* en *Romme.*

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de Vergadering gescheiden.

Van den 20sten. De commissie van de Tweede Kamer der Staten Generaal, belast met het aanbieden aan den Koning der lijst van drie kandidaten voor het voorzitterschap der dubbele Kamer, is heden morgen te 11 uren bij Z. M. toegelaten en heeft zich van hare taak gekweten. Naar men verneemt, zal Z. M. zich onverwijld met het doen eener keuze bezig houden.

[De *N. Utr. Courant* van heden, den 21sten Sept., heeft als Naschrift, dat de heer *Boreel van Hogelanden* door Z. M. benoemd is tot president der dubbele Tweede Kamer.]

AMSTERDAM, 18 September.

De generaal-majoor van het O. I. leger, *Penning Nieuwland*, met eene zending naar Zweden belast, had van de Regering bevel bekomen, zijn verblijf te Stockholm te bekorten, ten einde zich, waarschijnlijk wegens militaire aangelegenheden, zoodra mogelijk naar Java terug te begeven. Naar wij vernemen, is de generaal reeds gisteren te 's Gravenhage aangekomen.

Van den 20sten. De toestand van de geheele Rijn-provincie wordt als hoogst zorgwekkend afgeschilderd. Meer en meer neemt de overmoed en kracht der demokraten of liever roode republikeinen in die oorden toe, en eene enkele vonk, eene op zich zelve onbeteekenende gebeurtenis kan voldoende zijn, om dien staat van gisting in eenen staat van openbaar oproer te veranderen, die des te heviger zijn zal, naarmate er langer tijd toe noodig is geweest, om dien te doen uitbarsten.

ZWOLLE, 16 September.

Het jagtveld, den 11den dezer in onze provincie geopend, heeft aanvankelijk bewijzen geleverd, dat het wildrijk is; zelden waren er zoo vele hazen en patrijzen. Het wild is niet duur, de hazen 80 en de patrijzen 60 cents het koppel. In Drenthe treft men dit jaar vele korhoenders aan, reeds zijn er verscheidene geschoten. — In Gelderland zijn herten, die blijkbaar verdwaald zijn; zoo bevonden er zich onlangs eenige aan de IJsseloevers der Veluwe.

HARDERWIJK, 17 September.

Den 5den October zullen van hier vertrekken 120 onderofficieren en soldaten, onder het kommando van den majoor *Hegie* en begeleid door de officieren *Beelards van Emmighoven* en *Timmermans*, alsmede doctor *Vrede*, om met het schip *Elisa Susanna*, kapt. *Dijkema*, naar Oost-Indië te zeilen. Ook zullen een paar dagen later, met het schip *Menado*, nog 100 a 120 manschappen verzonden worden.

Het aantal Nederlanders, dat dagelijks hier aankomt om dienst te nemen, is, in vergelijking van andere jaren, groot.

Binnen kort worden de 1000 man uit het leger, om als buitengewoon contingent naar de Oost-Indiën te vertrekken, hier verwacht en er worden toebereidselen voor de ontvangst gemaakt.

UTRECHT, 19 September.

Heden heeft op de buitenplaats *Beerschoten*, bij de Bilt, de wedstrijd van ploegers plaats gehad, uitgeschreven door het genootschap voor Landbouw en Kruidkunde. Zeventien ploegers hebben aan dien strijd deel genomen. De tweede gouden medaille van het genootschap of vijftig guldens, geschonken door de heer mr. *P. J. van der Muelen van Maarssenbroek* en mr. *J. H. Schober*, is door de commissie vereerd aan den eigenaar van den ploeg, waarmede het werk het best is verrigt, zijnde de landman *H. van Houten*, aan de Groenekan. Een zilveren horologie, tot dat einde gegeven door den heer mr. *F. H. C. Drieling*, is toegewezen aan *C. van Houten*, aan de Groenekan.

ASSEN, 17 September.

Gisteren na den middag werd alhier gevankelijk binnen gevoerd de persoon van *J. Santing*. Hij was in 1836 door het hof van assises van Groningen wegens brandstichting tot den dood veroordeeld. Door de vlugt naar Amerika had hij zich aan de straf weten te onttrekken, maar, van dáár terug gekomen, heeft hij voor veertien dagen te Almelo een pennemes gestolen, en is alzoo door de policie gevat en herkend.

GRONINGEN, 21 September.

Z. M. heeft benoemd tot president van het prov. geregtshof te Groningen, den heer mr. B. WICHERS, thans vice-president bij dat hof, in de plaats van den heer mr. J. GOCKINGA, die als zoodanig, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol is ontslagen.

— Het Provinciaal Geregtshof, regt doende in hooger beroep van een vonnis correctioneel der Arrondissements-Regtbank te *Groningen*, heeft, bij arrest van den 18den dezer, den beklaagde-appellant JOZEF JAKOB COHEN, *junior*, zich

kwalificerende inbrenger in de bank van leening en wonende in de Leliestraat te *Groningen*, — als, zonder daartoe door de bevoegde magt geautoriseerd te zijn, gedurende een' geruimen tijd er zijn werk van hebbende gemaakt, om aan anderen, die zich daartoe bij hem aanmeldden, gelden te leenen, tegen het genot van rente en op onderpand van roerende goederen, hetwelk langzamerhand dermate is toegenomen, dat hij twee loodsen heeft moeten bouwen, om al de door hem beleende goederen te kunnen bergen, — dat een door hem op den 24sten Julij 1847 afgegeven beleenbriefje met nummer 7,122 was geteekend — en dat door den commissaris van policie, op den 19den Julij ll., bij hem bevondene panden 4,000 à 5,000 in getal waren, — mitsdien ter zake van *het houden van een beleenhuis zonder wettige autorisatie*, strafbaar volgens art. 411 van het wetboek van strafregt, veroordeeld tot correctionele gevangenisstraf voor den tijd van eene maand en tot eene geldboete van honderd gulden.

Gemerkt bij dit arrest de door den eersten Regter aan den appellant opgelegde gevangenisstraf van drie maanden en geldboete van vijfhonderd gulden eene aanmerkelijke vermindering heeft ondergaan, verneemt men niet zonder bevreemding, dat de veroordeelde zich tegen hetzelve in cassatie heeft voorzien.

Heden heeft het Hof zich onledig gehouden met de openbare criminele teregtstelling van JAN RIEUWERTS VELTMAN, voorheen korenschipper, wonende te *Usquert*.

Na voorlezing der processen-verbaal van deskundigen en andere stukken van den processe, waartoe eene tijdsruimte van ongeveer anderhalf uur heeft moeten worden gebezigd — en na den afloop van het verhoor van 16 der, deels door het Openbaar Ministerie, en deels aan zijde van den beschuldigde bijgebragte getuigen en deskundigen, alsmede na het verhoor van dezen laatsten, heeft de Advokaat-Generaal voor den Prokureur-Generaal gerequireerd de schuldig verklaring van den beschuldigde aan de hem, bij het resumé der akte van beschuldiging, te laste gelegde misdaad van *moedwilligen doodslag* (*meurtre*) en, te dier zake, deszelfs veroordeeling tot de straf van het zwaaijen met het zwaard over het hoofd, uit te voeren op een schavot, met al dezelfde toebereidselen, welke bij de onthoofding worden in acht genomen, — en rasp- of tuchthuisstraf van ten minste vijf- en ten hoogste twintig jaren.

De aanvankelijk benoemde raadsman des beschuldigden, mr. I. L. SCHAAP, die zich op deszelfs verdediging had voorbereid, door ziekte verhinderd zijnde geworden, om die taak te volvoeren, heeft zijn ambtgenoot mr. J. H. GEERTSEMA, C.ZN., zich daarmede belast, en de middelen van verdediging des beschuldigden ter openlijke audientie voorgedragen.

Het arrest zal worden uitgesproken op Woensdag, den 27sten dezer, des vóórmiddags te 10 uur.

— Men verneemt met genoegen, dat er reeds enkele inzendingen hebben plaats gehad van *werktuigen*, *granen* en *vruchten* voor de *Tentoonstelling* voor Land- en Tuinbouw, welke op den 28sten en 29sten September aanstaande van wege de *Commissie van Landbouw* in dit gewest zal gehouden worden. Wij vertrouwen dan ook, dat vele personen, tot opluistering dezer Tentoonstelling, door eene ruime inzending van voorwerpen op aanstaanden Dingsdag en Woensdag zullen medewerken. — Dat de openbare uitdeeling van medailles en de bijeenkomst van landbouwers (op Vrijdag, den 29sten September 1848, des morgens te 10 uren) door velen bezocht zal worden, ligt in den aard der zaak.

— Vier ingezetenen der naburige gemeente Haren, welke onlangs naar Noord-Amerika vertrokken waren, drie om aldaar te blijven en een om in persoon te gaan opnemen, in hoe verre het raadzaam was zich aldaar te vestigen, zijn dezer dagen terug gekeerd en' schijnen zich vooreerst niet weder aan zulk eene proefneming te zullen wagen. Wij verheugen ons in het behoud dezer landgenooten, die wij ongaarne hadden zien vertrekken, en hopen, dat zij den uitslag hunner bevindingen in Noord-Amerika openlijk bekend zullen maken, opdat niet menigeen, door verkeerde berigten misleid, het zekere goede, dat hij in Nederland bezit, al te onbedacht verwissele voor het welligt betere, doch onzekere en in allen gevalle voor de landverhuizers in eene nog ver verwijderde toekomst gelegene.

— Men verneemt, dat de afdeeling van het Nederlandsch Zendelinggenootschap, voor de inwendige zending, op Dingsdag, den 26sten September, des morgens te 10 uren, in het Concerthuis vergadert. Alle Protestantsche predikanten worden er toegelaten.

Aan een' partikulieren brief uit Parijs, door de *Rott. Courant* medegedeeld, ontleenen wij het volgende: „In één opzigt mogt men wel een voorbeeld aan Parijs nemen. Behalve dat het brood *daar veel goedkooper is dan bij ons* [in Nederland], bestaat er de zeer goede inrigting, dat naar mate een brood zwaarder weegt het betrekkelijk goedkooper is. Zoo kost een brood (2de kwaliteit) van één kilogram 22 centimes, een dito van twee kilogrammes 42 centimes, een van drie kilogrammes 60 centimes, en zoo vervolgens. Dit komt mij zeer in het belang voor van groote huishoudens, die veel brood noodig hebben, terwijl de rijke, die kadetjes eet, daarentegen meer betaalt. Het heeft dan ook ten gevolge, dat men hier enorme brooden ziet, die, bij de dikte van het dubbel Hollandsch brood, van 3 tot 5 kilogrammes wegen."

Generaal CAVAIGNAC heeft in den *Moniteur* een opstel doen plaatsen, waarin hij de feiten wederlegt, die verschillende dagbladen ten aanzien van zijnen vader hebben medegedeeld. [*Zie ook ons vorig nommer.*] De generaal geeft officiële stukken, die zijnen vader vrijpleiten, en verklaart de aan denzelven toegeschrevene schandelijke handelingen voor laster. Hij voert tevens een weinig bekend feit aan, namelijk: dat, toen zijn broeder GODEFROI CAVAIGNAC, in 1834, voor het hof der Pairs teregt gesteld werd (ter zake van den opstand bij het klooster St. Mery te Parijs), de zoon van een der vermeende slagtoffers van CAVAIGNAC's vader, ongevraagd, aan GODEFROI zijne hulp kwam aanbieden, met de opmerking, dat zij elkander moesten helpen, om de tegen den ouden CAVAIGNAC aangevoerde lasteringen te bestrijden.

Laatste berigten nopens de verbreiding der Cholera.

De LEVANT. In *Salonichi* heeft de Cholera vreesselijk gewoed en de stad verschrikkelijk geteisterd. Er stierven dagelijks 100 à 120 menschen. Men zegt, dat — vreemd genoeg — de Turksche en Armenische kwartieren der stad het *minst* geleden hebben. Meer dan de helft der overgeblevene inwoners zijn de stad ontvlugt; maar door de ontbering, die zij zich daardoor noodwendig op den hals haalden, werden deze nog veel erger door de ziekte aangetast.

In *Karaferia*, eene stad van slechts 10,000 inwoners, stierven dagelijks ruim 50 personen aan de Cholera: — en zoo is het daar vrij algemeen.

In *Smirna* scheen de ziekte met den aanvang van deze maand haar hoogtepunt bereikt gehad te hebben, nadat op den 30sten der vorige maand plotseling een hevige noordewind was begonnen te waaijen. Sedert dien dag viel het aantal dooden van 100—130 dagelijks, op 25—30; en men had hoop, dat als ook dáár de ziekte spoedig geheel zoude ophouden.

— In *Petersburg* waren op den 6den dezer nog 257 Cholerazieken in behandeling. Op dien dag kwamen er 22 nieuwe gevallen bij; 32 zieken genazen en 9 overleden. Op den 7den waren er dus nog slechts 238 zieken in behandeling.

— In *Berlijn* waren, tot den 16den dezer, bij de policie aangegeven 1,301 Cholerazieken, waarvan overleden zijn 780, genezen 161, en nog onder behandeling waren 360.

Nuttig gebruik van de Asch.

Bij de vorderingen, welke de landbouw in Nederland maakt, en bij de aandacht, welke aan dezen belangrijken tak van Vaderlandsche welvaart thans meer dan vroeger geschonken wordt, is het vreemd, dat wij in vele oorden van ons Vaderland eene der nuttigste en hier in overvloed voorhandene meststoffen, de *asch*, nog zoo weinig in hare waarde kennen; dat wij, vooral in de provinciën Noord- en Zuid-Holland, die naar het buitenland laten uitvoeren, in plaats van haar tot verrijking van onzen eigen bodem aan te wenden. Wij begeeren geenszins door beperkende maatregelen den uitvoer der asch te belemmeren; maar rekenen ons verpligt, onze landgenooten oplettend te maken op het voordeel, dat ook zij van deze stof kunnen trekken, inzonderheid voor gras- en klaverlanden.

Dezelfde asch, welke te *Amsterdam* eene waarde heeft van 34 à 35 cents, geldt in België en Frankrijk 55, ja 60 cents het Ned. mud.

Dat groot verschil is toe te schrijven:

1) aan onbekendheid bij velen met de groote werkzaamheid der asch;

2) aan het vooroordeel, dat zij op den akker of in de tuinen veel onkruid zoude te voorschijn brengen. — Daar echter de asch, door *verbranding* ontstaan, bij geene mogelijkheid onkruidzaden of wortels kan bevatten, zoo is het schijnbaar te voorschijn komen van veel onkruid na de aanwending der asch alleen daaraan toe te schrijven, dat deze meststof den wasdom der in den grond reeds aanwezige onkruiden bevordert, en is dus juist een bewijs te meer voor haar den groei der planten sterk bevorderend vermogen;

3) daaraan, dat men vaak slechte asch gebruikt, dat is voornamelijk de zoodanige, die niet goed bewaard is gebleven;

4) aan een verkeerd gebruik der asch bij de proeven, die sommigen daarmede hebben in het werk gesteld, hetzij door de asch in te groote hoeveelheid, of op al te lage en natte gronden, of bij al te sterk droogend weder aan te wenden.

Men zal zich, naar wij meenen, in de nuttige werking der asch niet bedrogen vinden, als men het volgende bij haar gebruik in acht neemt.

Men bezige *hout-* of *turfasch*. De *steenkolen asch* heeft ook waarde, maar op verre na zooveel niet. De grootere waardij toch, welke de Hollandsche asch boven die van vele andere plaatsen heeft, is voor een groot gedeelte aan het niet zeer algemeen gebruik van steenkolen daar ter plaatse toe te schrijven.

Men bezige vooral *witte* asch, daar de *roodachtige* veel minder geschikt, ja volgens sommigen zelfs schadelijk is.

Men beware de asch vóór het gebruik steeds geheel droog. In Noord-Braband, waar van de aschbemesting veel werk wordt gemaakt, ja, waar ik wel opzettelijk het veen zag verbranden, alleen om tot grondbemesting te dienen, wordt de asch in opzettelijk daartoe ingerigte, van onderen afgeslotene en van boven met pannen gedekte steenen hokken droog bewaard.

Te Amsterdam wordt thans door den ijver der Maatschappij van landontginning, enz., onder het bestuur van dr. SARPHATI, eene groote schuur gebouwd, waarin de asch behoorlijk droog bewaard zal blijven. Deze aschschuur moet in *November* 1848 gereed zijn, na welk tijdstip de waarde der Amsterdamsche asch, ook van die, welke eenigen tijd bewaard is gebleven, als beter verzekerd kan beschouwd worden. — De asch toch vermindert door den regen alleraanmerkelijkst in waarde, en wel 1) omdat vele van de beste oplosbare deelen door het water daaruit worden weggespoeld, en 2) omdat de asch, nat zijnde, niet zoo fijn en gelijkmatig kan worden uitgestrooid, als dit bij deze meststof steeds wenschelijk is.

Men kan de asch óf alleen gebruiken óf vermengd met andere voortbrengselen der groote steden. Het laatste geschiedt bij de sinds *vele* jaren zeer goed ingerigte mestverzameling te *Groningen*, waaraan de Veenkoloniën in dat Gewest den wélstand van haren landbouw hoofdzakelijk te danken hebben.

Als men ze onvermengd gebruiken wil, doet men het op gronden, die matig droog en althans niet geheel nat liggen; bij niet te sterken wind, waarbij de asch te veel zoude verstuiven; maar het best bij donkere lucht en eenen ophanden zijnde zachten regen, waardoor de kracht dezer meststof het eerst aan den wortel der gewassen komt.

Gronden, die van tijd tot tijd geheel onder water komen, ondervinden weinig nut van de aschbemesting. Op middelbaar droogе, zavelige of zandige gronden is zij daarentegen uiterst voordeelig. Graslanden, die zeer hoog en droog liggen, worden het best niet alle jaren, maar om het andere jaar, en bij afwisseling met andere meststoffen, met asch bemest.

Bij de volgende planten heeft men het meeste nut der aschbemesting ondervonden:

a. Klaver. De roode of Brabandsche Klaver, eene der allergewigtigste akkerplanten, ondervindt van weinig andere meststoffen zoo veel nut als van de asch, als men haar, ter hoeveelheid van twee tweespannige voeders of 24 mudden op het bunder, in het laatst van Februarij of het begin van Maart over de jonge klaver uitspreidt. Velen strooijen nog weder asch uit na de eerste afmaaijing der klaver en kunnen dan met genoegzame zekerheid op drie sneden welige en goede klaver rekenen. Nopens *Vlaanderen* lezen wij in het *Magazijn* van den hoogl. KOPS, Deel V, bl. 438, hieromtrent nog het volgende: „Acht dagen na de „uitstrooijing der asch in het voorjaar ziet men reeds, dat de „jonge klaverplanten levendiger op het veld staan en zich ster„ker uitstoelen. De met haardasch bemeste klaver is gewoonlijk „een geheele voet langer, dan de niet bemeste," enz.

Ook voor de witte klaver toont zich de asch, op gelijksoortige wijze aangewend, zeer voordeelig.

b. Graslanden ontvangen in het laatst van Februarij of in het begin van Maart, daar het gras vooral in de tweede helft van Maart begint te wassen, dezelfde hoeveelheid asch, waardoor de opbrengst der weide- en hooilanden aanmerkelijk verbetert.

c Behalve deze bemesting en die van het wikkenland, is de overstrooijing in het voorjaar van koolzaad, tarwe, rogge, gerst en haver met asch door de ijverige *Commissie van Landbouw in Zeeland* aangeprezen in hare uitgegevene *Voorstellen met uitloving van premiën en medailles*, Middelburg 1839, bl. 3—4, bij welke gelegenheid zij eene premie van *f* 5 voor elke 25 mudden op eigene gronden tot bemesting gebruikte asch aan de Zeeuwsche landbouwers heeft uitgeloofd.

d. In Vlaanderen wordt de asch veel gebezigd, om het land, voor vlas bestemd, te mesten, en wel door het land, dat omstreeks den 20sten April voor de derde maal geploegd en daarna geëgd en volkomen fijn gemaakt is, over te strooijen met 15 mudden asch en 4 of 5 dagen later met 60 vaten gier te begieten, waarna men tien dagen later het vlas uitzaait. In de omstreken van *Rousselaere*, in *West-Vlaanderen*, zaait men gewoonlijk het vlas in haverstoppelen of in klavervelden, en bemest deze *of* met raapkoeken, in water of gier geweekt, *of* met asch, en wel met 20 mudden, *of* als de klaverstoppel voor den winter was omgeploegd, met slechts 10 mudden asch op het bunder (*).

e. Ook voor aardappelen en voor roode en witte sluitkool wordt de asch in Noord-Braband gebezigd, door eene handvol asch te werpen in elk gat, waarin een aardappel of koolplant zal komen.

f. Eindelijk bezigt men in Noord-Braband de asch ook wel met nut bij het zaaijen van elzen en berken, doch vooral bij het uitzetten van elzenplantsoen, door in ieder kuiltje, waar een elzenheester in zal komen, een weinig asch te werpen (†).

Dat de hoeveelheid, waarin de asch moet worden uitgestrooid, hoogst gering is, blijkt uit de opgegevene hoeveelheid, die op elk bunder noodig is. Deze geringe hoeveelheid en de ligtheid der asch maken het vervoer dezer meststof dan ook gemakkelijk; doch het is van belang te zorgen, dat de asch volkomen gelijkmatig worde uitgestrooid, waarom men ze zorgvuldig moet uitzaaijen, hetzij met de hand uit den zaaikorf, zoo als dit in Noord-Braband geschiedt, hetzij door middel van een aschzaaituig, hoedanig een in het wélingerigt landbedrijf van den baron VAN BRAKELL, bij Lienden in de Betuwe, sinds vele jaren in gebruik is.

Al het medegedeelde is, gelijk men ziet, zeer eenvoudig, en het is alzoo niet moeijelijk proeven met de asch te nemen. Wij noodigen daarom onze landgenooten, vooral hen, die op schrale, zandige of zavelige, mestbegeerige gronden wonen, dringend uit, onder de boven omschrevene voorzigtigheidsmaatregelen, herhaalde proeven te nemen met de asch, en den uitslag hunner ondervindingen bekend te maken. Welligt, dat ook de *Hollandsche Maatschappij van Landbouw*, (daar juist uit Noord- en Zuid-Holland zoo aanzienlijke hoeveelheden asch naar België verzonden worden), zich deze zaak zal aantrekken en door het uitloven van premiën op het gebruik der asch en door andere middelen de aandacht meer bepaald op deze voordeelige meststof vestigen, en zoo helpen zorgen, dat de asch meer en meer tot bevordering van onzen eigenen landbouw verstrekke.

GRONINGEN, den 13 September 1848.

H. C. VAN HALL.

(*) Vergelijk *de Vlaamsche Landbouw volgens* VAN AELBROECK *en* VAN LICHTERVELDE; Utrecht 1845, bl. 90 en 91.

(†) Zie verder het *berigt der Commissie van Landbouw in Braband over de haardasch*, in het *Magazijn van Landbouw* van den hoogleeraar KOPS, V, bl. 371—384.

LEEUWARDEN, 19 September.

De breede kerkeraad de Nederduitsche Hervormde gemeente alhier heeft, in hare vergadering van heden, uit het bevorens gemelde *drietal*, tot herder en leeraar dezer gemeente beroepen den wel eerw. zeer gel. heer JOSEPHUS FRANCISCUS BLAAUW, predikant te Renswoude.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Tonningen den 13 Sept., kapit. *Pruim* Hendrika, van Apenrade n. Amsterdam.

Binnengekomen te Amsterdam den 16 Sept., kapit. *Vegter* Anna en *Schrage* juffer Alida, beide van Koningsbergen; den 18den *Scherpbier* de Goede Verwachting, van Hartlepool; *Huisman* Anna Luitzia, van Petersburg; *Visser* Vriendschap, van Riga; *Visser* Gesina, van Newcastle; *Potjewijd* Eppien en *de Groot Bakker*, beide van Koningsbergen; *Lupkens* Aletta Charlotta en *Lukens* Gesina Johanna, beide van Dantzig; *Naatje* Jan Hero, van Bergen; *de Jonge* vr. Martha, van Straalsund; *Post* Gustaaf, van Randers. — Te Texel den 17 Sept., *Gnodde* de Vrienden, van Fredrikstad; *Bakker* de 2 Broeders, van Drammen; den 18den *Roelfsema* Hillegina Geerdina, van Hamburg. — In het Vlie den 17 Sept., *Boerhave* Arendina Elisabeth, van Riga; *Jonker* Gezina Harmina, van Dantzig; *de Jong* vr. Martha, van Straalsund; *Borst* Catharina, van Drammen; *de Jong* Goede Verwachting, van Fredrichstadt; *Keun* Hendrik, van Oudsoen; *Kok* Jan Frederik, *de Boer* Willem en *Boswijk* Ceres, alle drie van Drobach; *Ebes* Alida, van Noorwegen. — Te Helvoet den 17 Sept., *de Jonge* Frouwina Elisabeth, *Wijkmeijer* Margaretha en *van der Baan* Johanna, alle drie van Riga. — Te Dordrecht den 18 Sept., *Mulder* Afina Agatha, van Bergen. — Te Brielle den 17 Sept., *Brouwer* Agina Undina, van Koningsbergen; *Kuiper* Thelina, van Bergen. — Te Londen den 15 Sept., *Hangelbroek* Eendragt, van Groningen. — Te Exmouth den 15 Sept., *Douwes* Johanna, van Amsterdam. — Te Bolderaa den 6 Sept., *van Houten* Dorade, van Duinkerken. — Te Duinkerken den 14 Sept., *Mulder* Catharina, van Pernau. — Te Frederikstad den 1 Sept., *de Jonge* Hendrika, van Zwolle. — Te Bremerhaven den 15 Sept., *Geltes* de 2 Gezusters en *Valomstra* Alida, beide van Groningen.

Binnengekomen te Texel den 18 Sept., kapit. *Boiten* Fossina Siers, van Newcastle. — In het Vlie den 18 Sept., *de Boer* Elisa, van Petersburg; *Meijer* Pieter en *Grupelaar* Hillechiena Nijsina, beide van Dantzig. — Te Helvoet den 18 Sept., *Plukker* Hendrika, van Riga; *Prins* Rebecca, van Arensburg. — Te Porto den 8 Sept., *van Calker* jonge Hero, van Amsterdam. — Te Southampton den 16 Sept., *de Haan* Siewerdina, van Groningen. — Te Guernsey den 12 Sept., *van Duinen* Alkanna Elisabeth en *Meijer* Johanna Maria, beide van Straalsund. — Te Bristol den 16 Sept., *Koops* Lammegina, van Amsterdam. — Te Bolderaa den 8 Sept., *Swart* Helena, van Amsterdam. — Te Pillau den 11 Sept., *Meints* Dieverdina, van Amsterdam. — Te Dantzig den 13 Sept., *Wolthekker* Sophia Klasina, van Hamburg.

Vertrokken van Amsterdam den 16 Sept., kapit. *de Boer* de Verwachting, naar Napels; den 17den *Jaski* Alida Theodora, naar Petersburg; den 18den *Mulder* Charlotte, naar Londen; den 19den *Olthoff* Jantina, naar Hull; *Pot* Catharina Elisabeth, naar Noorwegen; *Kramer* de Hoop, naar Hamburg. — Van Texel den 18 Sept., *Fenenga* Clara Dorothea, naar Napels; *Buining* Magdalena, naar Livorno; *Oldendorp* Ludolph Theodorus, naar Genua; *Visser* Bernhard en Elisa, naar Hull. — Uit het Vlie den 16 Sept., *Stutvoet* Margaretha Gesina, naar Hull; *Pronk* Jantina Alida en *Teensma* jonge Brechtus, beide naar Petersburg; *Kraan* vr. Helena, naar Laurvich; den 17den *Onnes* Johanna Geertruida, naar Memel; *de Jonge* Alida Kuipers, naar Stettin; *Bakker* Jantina, naar Hamburg; *Bekkering* Gesina en *Buss* Wilhelmina, beide op avontuur. — Van Helvoet den 17 Sept., *Heeres* Susanna, naar Dundee; den 18den *Nap* Madura, naar Batavia. — Van Brielle den 17 Sept., *Tiktak* Jantina Femmegina, op avontuur; den 18den *Pronk* Gezina, naar Banff; *Hofkamp* de 10 Gebroeders, naar Maldon; *van der Laan* Jacoba Alida, op avontuur. — Van Maassluis den 17 Sept., *Lukkien* Jettina Roelina, naar Portsmouth; *Sprik* Juliana Louise, naar Memel. — Van Abbeville den 14 Sept., *Dik* Henriette, naar Newcastle. — Van Leith den 14 Sept., *Klein* Eendragt, naar Harlingen. — Van Memel den 7 Sept., *Drent* Eendragt, naar Bremen. — Van Wismar den 10 Sept., *Boer* Margina, naar Hull. — Van Bremerhaven den 14 Sept., *Bolhuis* Gesina en *Hazewinkel* Harmonie, beide naar Amsterdam; *Mulder* Etiena, naar Liverpool; den 15den *Jonker* Sieberlina, naar Groningen.

Vertrokken van Amsterdam den 20 Sept., kapit. *Lovius* Trekvogel, naar Bordeaux. — Uit het Vlie den 18 Sept., *Dekker* Onderneming, naar Drammen. — Van Bolderaa den 7 Sept., *de Boer* Gesina, naar Elseneur. — Van Dantzig den 11 Sept., *Kiers Kok* de Hoop, naar Amsterdam. — Van Warnemunde den 13 Sept., *van der Wouden* Gesina Gesina, naar Schiedam. — Van Hamburg den 16 Sept, *Schaaf* Tjakkelina, naar Bremen.

Het schip *Liefdadigheid*, kapit. Lukje, van Cardiff naar Kroonstad, is den 9 Sept. op de Zweedsche kust bij Hogenaese gestrand en vol water geloopen; de kapitein en twee man der equipage zijn daarbij omgekomen.

ZOUTKAMP, 20 September. Binnengekomen den 17den kapit. *Kranenburg* Wiardus en *Timmer* Koophandel en Zeevaart, beide van Noorwegen; *de Boer* Lumina, van Travemunde; den 18den *Forma* Frouke, van Noorwegen. — Zeilklaar den 20sten, *Hensema* Ida Berendina, op avontuur; *de Boer* Henderika Annechiena, naar Hull; *Douwes* de jonge Willem, naar Poole; *Boomgaard* Magrita, naar Londen.

DELFZIJL, 21 September. Binnengekomen den 17den kapit. *Meijer* vr. Geertina, *Albers* vr. Catharina, *de Boer* Jantina en *Georg* de Hoop, alle vier van Bremen; *Sluiter* Roedolf, van Norden; *Bolmeijer* Uit Vriendschap, van Leer; *Korvenga* vr. Sijke, van Ditzum; *Pot* Margina Margaretha en *Wilkens* Jantina, beide van Larwich; *Schoe* Amicitia et Fides, van Osterrusoer; *Mulder* Ettina, van Bremen; den 20sten *Harz* Ober Eems, van Halte; *Kwint* Henderika en *Kwint* Johanna, beide van Bremen. — Vertrokken den 17den *Schoon* Onderneming, naar Zölburg; *Stuitje* Jochemina, naar Emden; *Klein* Jantina, naar Norden; *Visser* vr. Tietje, naar Bremen; *de Lange* Jakoba, naar Ditzum; den 20sten *Dijkstra* Fenna en *de Jonge* Bougina, beide naar Noorwegen; *Meijer* Wilhelmina, naar Londen; *Ketels* Neuenkirchen, naar Glückstadt; *Riepma* Agatha, naar Noorwegen; *Sikkema* Eeltje, naar Gothenburg.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 15den tot en met den 21sten September 1848 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 8 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 9 ouden en 7 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 19 *September*.

TARWE.			GERST.			Bl. Voer		» *f*
Oude	℔	*f*	N. Winter	54 ℔	*f* 3,55	Zw. Voer	38 »	» 2,45
Oml.	72 »	» 8,50	»	56 »	» 3,90	»	40 »	» 2,55
»	74 »	» 9,00	»	» »		»	42 »	» 2,65
Old.	70 »	» 7,50	»	» »				
»	72 »	» 8,00	»	» »		N. BOONEN.		
»	74 »	» 8,50	»	» »		Paardo. *f* 4,90 *f* 5,25		
ROGGE.			Knobbe	58 »	» 3,75	ZADEN, ENZ.		
O. Jul.	66 ℔	*f* 4,60	»	60 »	» 4,05	Gr. Gort *f* 6,75 *f* 7		
»	68 »	» 5,00	N. HAVER.			Par. 100N. *f* 10 *f* 12,50		
»	70 »	» 5,40	Dikke	42 ℔	*f* 2,60	Koolz. v. *f* 8 tot *f* 10		
N. dito	66 »	» 4,50	»	44 »	» 2,85	G. Mosterdz. *f* 8 *f* 11		
N. BOEKWEIT.			»	46 »	» 3,10	Boterz. *f* 6,75 *f* 7,25		
N. Gr. Zd.	62 ℔	*f* 4,00	»	48 »	» 3,30	Raapol. p. v. *f* 32,50		
»	64 »	» 4,40	»	50 »	» 3,50	Boter ¼ Ton 1ste soort		
Zw. Zand	64 »	» 4,30	Bl. Voer	38 »	» 2,35	*f* 25,50 *f* 26,50		
Veen	» »		»	41 »	» 2,50	2e Dito *f* 24 *f* 24,75		

Tarwe vond meer vraag. — Rogge in een doen. — Boekweit 10 cents hooger verkocht. — Gerst flaauw en niet dan lager te verkoopen. — Haver meer gevraagd en de beste soorten meer voor besteed. — Boonen als voren. — Gort met geringen handel. — Koolzaad werd meer gevraagd en tot genoteerde verhoogde prijzen verkocht.

ROTTERDAM, 18 *Sept.* Tarwe. Jarige witte Zeeuwsche, Vlaamsche, Overmaassche en Flackeesche ter verzending gevraagd en door weinig aanvoer 40 cents hooger; puike van *f* 9,50 tot *f* 9,90; middelbare van *f* 9 tot *f* 9,40. Nieuwe met meerder kooplust en mede hooger, van *f* 8,30 tot *f* 8,90; mindere van *f* 7 tot *f* 8,10 per mud. Poolsche zonder omgang. Roode soorten niet ruim ter markt en tot verhoogde prijzen aan gebruikers en verzending met goeden handel; in entr.: 157 ℔ jarige Rijn *f* 280; 158 ℔ jarige hooge Rijn *f* 280; 159, 160 ℔ j. en nieuwe Kleefsche *f* 285; in cons. 161 ℔ jarige Hooglandsche Kleefsche *f* 315; 160 ℔ jarige dito *f* 310, *f* 320; 163 ℔ jarige Kleefsche *f* 310; 160 ℔ dito naar kwaliteit *f* 295, *f* 305; 159 ℔ dito *f* 290; 160 ℔ jarige Bovenlandsche *f* 290, *f* 300; 158 ℔ dito *f* 285, 160 ℔ nieuwe Limburger *f* 283; 154 ℔ Petersburger *f* 240; 158 ℔ Cubanka *f* 260, *f* 261. — Rogge. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche als voren slepende afgegaan; de puikste en droogste van *f* 5,60 tot *f* 5,80, mindere en Overmaassche van *f* 5,20 tot *f* 5,50; jarige goede van *f* 5,70 tot *f* 5,90, mindere van *f* 5,30 tot *f* 5,50 per mud. De overige soorten ruim prijshoudende; 148 ℔ jarige Rijn *f* 160, *f* 163; 150 ℔ dito *f* 170; 148, 150 ℔ nieuwe Rijn *f* 165, *f* 168; 150 ℔ nieuwe Limburger *f* 168, *f* 170; 149 ℔ dito te Delftshaven te leveren *f* 165; 143 ℔ Windau *f* 180. — Gerst prijshoudende. Nieuwe Zeeuwsche en Flackeesche winter van *f* 4,30 tot *f* 4,50; mindere van *f* 4,10 tot *f* 4,20, de beste zomer van *f* 3,50 tot *f* 3,60, mindere van *f* 3,30 tot *f* 3,40 per mud. Van andere soorten 138 ℔ jarige Deensche *f* 170 verkocht. — Haver als voren; Zeeuwsche en Overmaassche korte van *f* 2,60 tot *f* 3,30; lange van *f* 2,20 tot *f* 2,70 per mud. In andere soorten niets gepasseerd. — Boekweit door minder aanvoer *f* 5 hooger, op 140 ℔ nieuwe Noord-Brabandsche *f* 160, *f* 165; nieuwe Groot-Brabandsche *f* 165; nieuwe Vlaamsche *f* 158; nieuwe Rijn *f* 165; jarige mede beter afgaande; Noord-Brabandsche *f* 153, *f* 160; Groninger Zand *f* 160. — Erwten hielden in alle soorten prijs; nieuwe Zeeuwsche Blaauwe *f* 8,40, *f* 8,80; mindere *f* 7, *f* 8,20; nieuwe Zeeuwsche Witte van *f* 6 tot *f* 7; nieuwe Geldersche Graauwe *f* 12, *f* 13; Zeeuwsche van *f* 8 tot *f* 10 per mud. — Koolzaad wel zoo graag; Zeeuwsch, gestort en in zakken, van 50 tot 54½ p. vl.; Zomerzaad van 42 tot 45 p. vl. — Lijnzaad, 113 ℔ Riga Steppen *f* 265.

AMSTERDAM, 18 *Sept.* Tarwe met goeden handel tot ruim vorige prijzen. In entr.: 132 ℔ r. Odessa *f* 270; 129 ℔ Petersb. *f* 243. In cons.: 131 ℔ b. Pools. *f* 340; 130 ℔ b. dito *f* 332; 129 ℔ r. Odessa *f* 255; 134 ℔ Rostock. *f* 325; 130, 132 ℔ n. Geld. *f* 270, *f* 280; 130 ℔ Kubanka *f* 250, *f* 255; 131 ℔ p. Vries. *f* 312; 125 ℔ mind. dito *f* 280; 132 ℔ j. Munst. *f* 290. — Rogge met meerder handel tot betere prijzen: 116, 117 ℔ Petersb. *f* 156, *f* 158; 124 ℔ n. Nassaud. *f* 172; 124 ℔ n. Overijs. *f* 168; 116 ℔ Arch. *f* 156; 119 ℔ Odessa *f* 165; 120 ℔ n. Munst. *f* 160. — Gerst wat aangenamer: 109 ℔ Nassaud. *f* 168; n. Z. Zomer *f* 120. — Haver in een doen: 93 ℔ Dikke *f* 135. — Boekweit tot de genoteerde verhoogde prijzen wel van de hand gegaan: 120, 121 ℔ n. Nijkerk., Amersf. en Gooijs. *f* 175, *f* 177; 122 ℔ n. Rijn *f* 180; 118, 120, 122 ℔ n. Holst. *f* 170, *f* 175, *f* 180; 118, 119 ℔ j. dito *f* 161, *f* 163; 116 ℔ j. Vries. *f* 158.

Koolzaad, Vriesch 44 p. vl.; Gron. 47½ p. vl.; Kromh. 53 p. vl.; Elve 52 p. vl.; oud Deensch 54 p. vl.; op 9 vat in Sept. 58½ p. vl.; Oct. 59½ p. vl.; Nov. 60 p. vl.; April 60, 60½ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 110, 111 ℔ Koningsb. *f* 230; 110, 111 ℔ Petersb. *f* 260. — Raapolie dadelijk in een doen; op levering iets williger: per 6/w. *f* 35; vlieg. *f* 34; Oct. *f* 34 a *f* 34,25; Nov. *f* 34,25 a 50; Dec. *f* 34,50 a 75; Mei *f* 34,75 *f* 35. — Lijnolie per 6/w. *f* 28,50; vlieg. *f* 27,50 a 75. — Hennepolie per 6/w. *f* 36; vlieg. *f* 35. — Raapkoeken *f* 58 a *f* 66. — Lijnkoeken *f* 7,50 a *f* 9.

AMSTERDAM, 20 *Sept.* Tarwe tot vorige prijzen met eenigen handel aan cons.: 128 ℔ bonte Poolsche *f* 330; 130 ℔ Limb. *f* 285; 131 ℔ Norder *f* 300; 129 ℔ n. Geld. *f* 285; 125 ℔ b. Pools. *f* 315; 130 ℔ Geld. *f* 285; 130 ℔ Gron. aan de Zaan *f* 280; 126 ℔ Cubanka *f* 240. — Rogge ruim vorige prijzen met goeden handel: 124 ℔ n. Overijsselsche *f* 167; 122 ℔ Pruiss. *f* 171; 117 ℔ Archangel *f* 158; 125 ℔ j. Geld. *f* 172; 118 ℔ Petersb. *f* 160. — Gerst in een doen; 113 ℔ Rost. *f* 175; 95 ℔ n. Old. Wr. *f* 115. — Haver zonder handel. — Boekweit weinig ter veil, maar vond ook weinig begeerte, 121 ℔ Nijkerk. *f* 177.

Koolzaad op 9 vat in Sept. 59 p. vl.; Oct. $59\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad in een doen, 109 ℔ Riga *f* 240; 111 ℔ Petersb. *f* 262,50. — Raapolie dadelijk iets aangenamer, op levering niet williger. Lijnolie willig. Raapolie per 6/w. *f* 35,25; vlieg. *f* 34,25; Oct. *f* 34,25 a *f* 34; Nov. *f* 34,50 a 25; Dec. *f* 34,75 a 50; Mei *f* 35 a *f* 34,75. — Lijnolie per 6/w. *f* 28,75; vlieg. *f* 27,75 a *f* 28. — Hennepolie per 6/w. *f* 36; vlieg. *f* 35.

LONDEN, 15 *September*. Holl. Boter in de beste merken 2 sh. hooger: beste 74 a 80 sh., inferieure 56 a 70 sh.; beste Vriesche 90 a 94 sh., inferieure 74 a 86 sh.; beste Gron. 70 a 74 sh., inferieure 54 a 68 sh.; beste Zwolsche 74 a 80 sh.

LONDEN, 18 *September*. Puike inl. Tarwe bedong 1 a 2 sh. avans op de notering van ll. Maandag, alle andere kwal. waren onveranderd. Vreemde goed gevraagd tot de vorige prijzen. Gerst werd, als slecht van kwaliteit, 1 a 2 sh. lager afgegeven. Haver als voren. Erwten iets duurder. Boonen onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 20 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $44\frac{5}{16}$, $44\frac{1}{4}$, $44\frac{5}{16}$; Dito Cert. 3 pCt. $52\frac{1}{4}$, $52\frac{7}{16}$, $52\frac{3}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $68\frac{3}{8}$, $68\frac{9}{16}$, $68\frac{1}{2}$; Amortisatie-Syndic. $3\frac{1}{2}$ pCt. $68\frac{3}{8}$, $68\frac{1}{2}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $36\frac{3}{4}$, $36\frac{11}{16}$, $36\frac{11}{16}$. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. $8\frac{1}{4}$, $8\frac{5}{16}$; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. $8\frac{1}{8}$; Dito 3 pCt. $25\frac{3}{8}$; Dito Binnenl. a 6 m. 3 pCt. $18\frac{1}{4}$, $18\frac{7}{16}$, $18\frac{3}{8}$; Coup. *Ardoin* $6\frac{1}{4}$, $6\frac{3}{8}$ — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $21\frac{7}{16}$, $21\frac{11}{16}$, $21\frac{11}{16}$; Dito Dito 4 pCt. $22\frac{9}{16}$, 23, $22\frac{13}{16}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $98\frac{1}{2}$, $98\frac{3}{4}$, $98\frac{3}{4}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $98\frac{3}{4}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. $87\frac{5}{8}$, $87\frac{3}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $77\frac{15}{16}$, 78; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $77\frac{3}{8}$, $77\frac{3}{4}$; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. $59\frac{1}{4}$. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. $69\frac{3}{8}$, $69\frac{5}{8}$, $69\frac{3}{8}$; Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. 36, $36\frac{7}{16}$; N. Weener Aand. van 250 fl. 246; Braz. 5 pCt. $75\frac{1}{4}$; Peru 6 pCt. 16; Ecuador $1\frac{1}{2}$.

De onzekerheid omtrent den afloop van den bij het vertrek der brieven nog niet gedempten opstand te Frankfort heeft wel geene bepaald nadeelige uitwerking op onze beurs gehad, maar de stemming was ten gevolge daarvan iets flaauwer, en de prijzen van alle, zoo Holl. als vreemde fondsen waren daardoor eenigermate gedrukt.

Alleen naar Portug. blijft door het uitzigt op eene eerlange gedeeltelijke rentebetaling de vraag aanhouden. De handel in dat effect was zeer levendig.

Peru Coup. *f* $1\frac{7}{16}$

Koers van het geld: Prolongatie $2\frac{1}{2}$; Beleening $2\frac{1}{2}$; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $44\frac{5}{16}$; Ard. a £ 510 $8\frac{1}{16}$ a $8\frac{1}{8}$; Binnenl. 3 pCt. $18\frac{5}{16}$; Metall. $2\frac{1}{2}$ pCt. $36\frac{1}{2}$.

ADVERTENTIEN.

Weldadigheid.

Heeren Kooplieden en Schippers!

Schipper **G. FREDRIKS**, beladen met schors, werd op den 6den Julij ll. door een' Groninger Schipper in de bogt van *Halfvasten* onontwijkbaar overzeild, waardoor schip en lading in zinkenden staat geraakten, en hij door wanhopige inspanning ter naauwernood zijn leven met vrouw en 4 kinderen vermogt te redden. Evenwel na 3 dagen en 3 nachten in het water te zijn werkzaam geweest, om nog zoo veel mogelijk van de lading te redden, is hij aan de gevolgen op den 24sten dezer bezweken, na zijn oudste Dochtertje eenige dagen te voren ten grave te hebben gebragt. Thans zit de ongelukkige Weduwe, die bovendien gebrekkig is, met 3 nog zeer jonge Kinderen, van alles beroofd, — zijnde het schip, door de zware beschadiging, der reparatie niet meer waard, — en vervalt door deze onherstelbare rampen tot de diepste ellende, bijaldien zich niemand harer aantrekt. De ondergeteekenden, afzenders dezer noodlottige lading en diep met de ongelukkigen bewogen, bieden zich daarom aan, om **GIFTEN** in te zamelen voor het in volkomen gebrek verkeerende HUISGEZIN, en verzoeken dus ieder' Menschenvriend, die achting voor een' braven Schipper gevoelt, om, hoe weinig ook, daarvoor iets af te zonderen, en zulks goedgunstig aan de ondergeteekenden wel te willen inzenden, van welke ontvangsten dankbaar melding zal worden gemaakt.

ZUTPHEN, 31 Augustus 1848.

DE GEBROEDERS WELTER.

DE TENTOONSTELLING VOOR LAND- EN TUINBOUW

zal geopend zijn op **DONDERDAG** en **VRIJDAG**, den 28sten en 29sten September 1848, van des morgens te 9 tot des avonds te 5 uren.

Tijd van Inzending DINGSDAG en WOENSDAG, den 26sten en 27sten September, van 's morgens 9 tot 1 uur; voor teedere Voorwerpen, of die aan spoedig bederf onderhevig zijn, ook nog DONDERDAGS vóór 9 uren. Tijd van terughaling der voorwerpen ZATURDAG, den 30sten September, van 's morgens 9 tot 1 uur.

LANDBOUWERS-BIJEENKOMST en **UITDEELING** van **MEDAILLES** op VRIJDAG, den 29sten September 1848, des morgens te 10 uren.

Alles ten Huize van den Kastelein WIERSEMA, buiten de Heerepoort, te *Groningen*.

GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT,

te geven ten voordeele der ITALIAANSCHE OPERISTEN, die onlangs *Groningen* bezocht hebben en thans te *Zwolle* in ongelukkige omstandigheden verkeeren.

Dit Concert, waartoe alle Meesters en vele Muzijkliefhebbers zullen medewerken, zal plaats hebben in het Lokaal van WIERSEMA, buiten de Heerepoort, op Zaturdag, den 23sten September aanstaande. Aanvang te 6 uren. Entrée *f* 0,99.

BAL,

op DINGSDAG, WOENSDAG, DONDERDAG en VRIJDAG, den 26sten, 27sten, 28sten en 29sten September, bij D. BAKKER, bij de Korenbeurs.

De ondergeteekenden hebben de eer, door deze te berigten, dat zij voornemens zijn, bij gelegenheid van de **NAJAARS-KERMIS** te *Groningen*, eenige **TOONEEL-VOORSTELLINGEN** te geven, en wel in hunne goed ingerigte SCHOUWBURG-TENT.

De Directie geeft de verzekering, en durft zich vleijen, daar het Personeel door de beste der op reis zijnde Sujetten thans is zamengesteld, welken op hunne Zomerreis den meest mogelijken bijval hebben mogen genieten, *Groningen's* kunstminnend Publiek eenige genoegelijke avonden te verschaffen, waarbij zij deze hunne onderneming met vrijmoedigheid aanbevelen.

P. VINK EN A. T. BRUIJN.

Tot opening van het Tooneel, op ZATURDAG, den 23sten September 1848:

VICTORIJN, OF **HET WEESKIND EN DE MOORDENAAR**, Tooneelspel in drie Bedrijven.

Na hetzelve:

DE STUDENT EN DE BORDUURSTER, Blijspel met Zang in één Bedrijf, naar het Fransch, door KAMPHUIZEN. — *Aanvang te 8 uren.*

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*. * Heden beviel door Gods goedheid van eene wélgeschapen DOCHTER K. VAN BOLHUIS, geliefde Echtgenoote van

F. H. BOSCH,
Koopman in *Beddegoederen*, *Manufakturen* en *Trijpen*, in de Gelkingestraat.

GRONINGEN, 16 September 1848.

*. * Mijne geliefde Echtgenoote T. M. TEN CATE beviel heden zeer voorspoedig van eenen wélgeschapen ZOON.

GRONINGEN, 17 September 1848.

J. D. VISSERING, JR.

Dienende deze voor algemeene kennisgeving.

*. * Heden beviel zeer voorspoedig van eenen wélgeschapen ZOON mijne geliefde Echtgenoote T. BUIREMA.

B. SURINGA,
Ledekant- en *Kamerbehanger*.

GRONINGEN, 19 September 1848.

*. * Bevallen van een' ZOON T. DE LA FEBRE, Echtgenoote van

J. L. LA GRO.

GRONINGEN, 18 September 1848.

*. * Bevallen van eenen ZOON G. H. EDZES, Echtgenoote van

E. E. EDZES.

NOORDBROEK, 18 September 1848.
Eenigste kennisgeving.

*. * Heden beviel van eenen wélgeschapen *ZOON* J. H. BODE, geb. MULDER.

GRONINGEN, 20 September 1848.

*. * Door Gods goedheid beviel heden van een' ZOON en eene DOCHTER CATHARINA MARGARETHA SIKKENS, geliefde Echtgenoote van

C. S. GAASBEEK,
Leerkooper.

GRONINGEN, 20 September 1848.

*. * Heden beviel van eene DOCHTER Z. C. M. HOEKZEMA, geliefde Echtgenoote van

H. BEEKHUIS.

GRONINGEN, 21 September 1848.
Eenige kennisgeving.

*. * Getrouwd:

B. J. BOOIJ, van *Groningen*,
met
J. A. VAN DAM, van *Diever*.

DIEVER, 17 September 1848.

*. * Heden overleed, tot onze bittere droefheid, ons jongste Kindje BEREND, in den ouderdom van twintig weken.

GRONINGEN, 18 September 1848.

E. VAN SLOGTEREN, *Goud-* en *Zilversmid.*
A. VAN SLOGTEREN, geb. **GERBER.**

Eenige kennisgeving.

*. * Heden overleed op het alleronverwachts ons eenigst DOCHTERTJE, over wiens geboorte wij ons slechts drie weken mogten verheugen.

GRONINGEN, 19 September 1848.

H. J. H. SUIDMAN,
G. M. SUIDMAN, geb. **KILEBRECHT.**

*. * Na een werkzaam leven van bijna 70 jaren, overleed gisteren avond, aan verval van krachten, kalm en zacht, tot diepe droefheid van zijne Vrouw M. G. BEERTA en zijne Kinderen, PIETER GERRIT BACKER. Gedurende eene lange reeks van 43 jaren was hij een ijverig, getrouw en naauwkeurig *Boekhouder ter PROVINCIALE GRONINGER COURANTDRUKKERIJ*; met dankbare herinnering aan zijne veeljarige diensten, geven wij van dit sterfgeval kennis aan zijne en onze menigvuldige Betrekkingen.

GRONINGEN, 19 September 1848.

De **REDACTIE** der *Prov. Gron. Cour.*

*. * Heden overleed ons oudste Dochtertje AALTJE, in den ouderdom van zeven jaren en zeven maanden.

GRONINGEN, 20 September 1848.

L. STAAL.
T. STAAL, geb. SWARTWOLT.

*. * ZUIDWOLDE, 20 September 1848. Heden morgen overleed, na eene ongesteldheid van eenige dagen, mijne geliefde Echtgenoote HENRICA OKKES SMIT, in den ouderdom van ruim 38 jaren, na eene echtverbindtenis van 16 maanden, mij nalatende één Kindje en drie Kinderen uit haar vorig huwelijk.

J. B. SMITS.

Dienende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*. * Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG, den 5den October 1848, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Logementhouder H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

De **BUITENPLAATS** *VENNEBROEK*, gelegen te *Paterswolde*, bestaande uit geheel nieuw gebouwde ruime HEEREN BEHUIZING, SCHATHUIS, STALLING, SCHUUR, BOUWMANS WONING, TUINMANS WONING, groote fraaije TUINEN, SINGELS, BOSSCHEN en LANDERIJEN, te zamen groot ongeveer 24 Bunders.

Alles zoo in massa als perceelen, waarvan eene Nota ter inzage zal liggen ten Kantore van den Notaris, ten Huize van Verkoop, van de Kasteleins D. KAMPHUIS en EVERT HINDRIKS, te *Paterswolde*, en aan de Plaats zelve.

Om te aanvaarden de Landerijen den 1sten November 1848, de Tuinen op Gregori 1849 en de Gebouwen den 1sten April 1849.

Te bezien, voor gegadigden in de Provinciën *Groningen* en *Drenthe* woonachtig, MAANDAG, DINGSDAG en WOENSDAG vóór den Verkoopdag, en voor gegadigden buiten die Provinciën wonende, DAGELIJKS, alles echter op BEWIJZEN VAN TOEGANG, welke verkrijgbaar zijn bij den Bouwman op de Plaats en ten Kantore van den Notaris.

Maanday, den 25sten September

1848, des morgens te 10 uren, zal men, op *Oosterbroek*, bij *Eelde*, ten verkoop aanbieden: een' **uitmuntenden vetten VOLJARIGEN TREKOS**, minstens zwaar 1500 halve Ned. ℔, een **VAZEL JONGEN OS**, eenige GUSTE, TIJDIG DRAGTIGE en VROEGMELKTE **BEESTEN**, als ook een aanzienlijk aantal OUDE en JONGE **SCHAPEN** en wat meer zal worden geveild.

ASSEN, 18 September 1848.

H. H. VAN LIER.

*. * Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op WOENSDAG, den 27sten September 1848, des voormiddags te 10 uren, ten Huize van den Kastelein OOSTERDIJK, op *'t Zandt*, ten verzoeke van K. J. SCHOONBEEGH, publiek te verkoopen:

Eene nette en sterk betimmerde **BEHUIZING**, no. 37, zijnde eene bij uitstek neringrijke *BROODBAKKERIJ*, met de BEKLEMMING van het *Heem*, den *Tuin* en den *Appelhof*, te zamen groot 12 R., 57 E., doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 8—50, staande en gelegen te *Zijldijk*, Gemeente *'t Zandt*.

Mr. WERUMEUS BUNING, *Nots.*

*. * Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur, is voornemens, op MAANDAG, den 2den October 1848, des namiddags *te twee uren*, ten Huize van J. F. DE VRIES, in *den Andel*, publiek te koop te presenteren:

Een VIERDE AANDEEL in een **KORENSCHIP**, varende van *DEN ANDEL* op *GRONINGEN*, *vice versa*, met gelijk AANDEEL in een PAARD en WAGEN, benevens verder TOEBEHOOREN, en nog een VIERDE AANDEEL in de **BEKLEMMING** van 93 Roeden en 10 Ellen best *Groenland*, geheel jaarlijks tot huur doende *f* 7—00, gelegen in *den Andel*; — alles toebehoorende aan de Wedw. HENDRIK TONNIS ZEEF en hare Kinderen.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

In het laatst van DECEMBER dezes jaars zullen publiek ter verkoop worden aangeboden: twee **HALVE TREKSCHUITEN**, gemerkt no. **5** en **10**, varende van *Groningen* op *Stroobos vice versa*, met derzelver AANDEELEN in de **BARGES.**

LAMAN TRIP, *Notaris.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene fraai gelegene **BEHUIZING**, kort bij *Groningen*, met een' zeer ruimen en wél aangelegden OPEN GROND vóór en achter dezelve. Te bevragen bij den Boekhandelaar G. FOCKENS, G.z. *Brieven franko.*

J. L. La Gro

berigt, dat hij met zijne wél gesorteerde **GALANTERIEKRAAM** op de Kermis staat, de DERDE van de *Korenbeurs* af, Noordzijde, en weder heeft ontvangen: **SPIEGELS** met echte VERGULDE- en MAHONIEHOUTEN LIJSTEN, **PENDULES**, **BLOEMVAZEN**, BRONZEN, HOUTEN en GELAKTE **SPAARLAMPEN** en vele MODEARTIKELEN; beveelt zich vriendelijk in elks gunst.

TER BEWARING EN VERZACHTING

van het *Oog* zijn te bekomen: FIJN en KUNSTMATIG GESLEPENE **GLAZEN**, onder welker gebruik hetzelve *niet lijdt*, en de gevoeligheid van dit Organ *niet verdoofd wordt*, naar gelang van het gezigt, bij

FRANKFORT, *Opticien*, Gelkingestraat.

N.B. Dezelve staat in geenerlei relatie met VENTERS of VOYAGEURS.

Bij den Vleeschhouwer **G. BOUMAN**, in de Gelkingestraat, is op heden geslagt een puik vet blank **ZOETEMELKS KALF.**

Leest hier!

De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat aanstaanden DONDERDAG en VRIJDAG, den 28sten en 29sten dezer, met de Kermis invallende, **ISRAELIETISCHE FEESTDAGEN** zijn.

P. C. NORDEN, *Meubelmaker* in de Steentilstraat, No. 8.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene groote, sterke **HOUTEN PERS**, met TOEBEHOOREN, geschikt voor **KAARSENMAKERIJ** en andere einden. Te bevragen bij J. H. VAN HASSELT, JR., op de Nieuwstad, die thans zeer ruim voorzien is van verschillende soorten van **SIGAREN**, waaronder van **22½** Cent de **100**, en waarmede hij zich, even als met zijne andere ARTIKELEN, langs dezen weg minzaamst aanbeveelt.

f 10,000 aangeboden op HYPOTHEEK,

bij J. L. NIEBORG, in de Nieuwe Boteringestraat, letter G, no. 239 V.

Een **ONGEHUWD PERSOON**, niet onervaren in de FRANSCHE en DUITSCHE TALEN, verscheidene jaren als **BOEKHOUDER** werkzaam geweest en thans buiten betrekking zijnde, wenschte zich als zoodanig WEDER GEPLAATST te zien, of WERKZAAMHEDEN aan HUIS te VERRIGTEN, tegen een MATIG SALARIS. Hierop reflecterenden gelieven zich tot nadere informatie te vervoegen bij den UITGEVER DEZER COURANT.

Twee jonge **JUFVROUWEN** van fatsoenlijke Familie, eene van 23, en eene van 24 jaren, de Gereformeerde Godsdienst belijdende, zagen zich gaarne geplaatst als **JUFFERS VAN GEZELSCHAP** of tot **WAARNEMING EENER FATSOENLIJKE HUISHOUDING**; het Salaris zal minder in aanmerking komen, als wel eene goede behandeling.

Adres met *franco Brieven*, onder Letter B., aan het KANTOOR DEZER COURANT.

Er wordt gevraagd: Een **BEDIENDE**, het RECEPTEREN verstaande, van Goeden Huize en van Goede Getuigschriften voorzien.

G. P. STÜTTERHEIM, J.z., *Apotheker.*

GRONINGEN, 19 September 1848.

Een **KUIPERSKNECHT**, zijn Vak verstaande, kan Werk bekomen bij

T. ZANDMAN, te *Kiel-Windeweer.*

HOLLOWAY'S PILLEN en ZALF.

HUGH M'DONALD, afdeeling 55, te *King's County* op Prins EDUARD'S Eiland, legde openlijk voor den Vrederegter, den Heer JOSEPH COFFIN, te *Bay Fortune*, den 3den September 1845 de volgende verklaring af:

„ Dat het grootste gedeelte van zijn **neusen verhemelte** weggezworen waren, dat zijn **aangezigt en beenen** bovendien met Zweren van zulk een' aard overdekt waren, dat zij hem binnen kort het leven zouden gekost hebben, indien hij (nadat hij alle andere Geneesmiddelen vruchteloos beproefd had) de **PILLEN** en **ZALF** van **HOLLOWAY**, die hem volkomen genezen hebben, niet gebruikt had.

Door het vermeerderd Debiet zijn de PRIJZEN van heden af de volgende:

Doosjes Pillen
van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.

Potjes Zalf
van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 8,15, *f* 15,90, *f* 23,90.

Deze MIDDELEN zijn op *franco* aanvrage à Contant te bekomen bij de Heeren DÉPÔTHOUDERS, en verder aan het HOOFD-DEPÔT bij den Heer ***F. E. VAN SANTEN KOLFF***, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand no. **244**, ***Holloway's Etablissement.***

Aanvragen om Depot moeten *franco* aan het Hoofd-Depôt te *Rotterdam* gedaan worden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

SEPTEMBER 1848.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
10	755,72	755,41	753,34	15,0	20,5	16,4	0,95	0,81	0,91	W.Z.W.	Z.W.t.W.	Z. t. W.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
11	752,17	755,81	759,65	12,4	15,0	11,3	0,89	0,81	0,91	N.W.	N.W.	W. N. W.	„	bewolkt.	bewolkt.
12	763,93	765,64	767,31	11,5	14,8	10,4	0,89	0,81	0,89	W.N.W.	N.W.t.N.	„	bewolkt.	„	„
13	768,42	768,17	767,89	10,5	14,5	10,9	0,90	0,89	0,87	W.	N.W.	N.W.t.W.	„	betrokken.	betrokken.
14	763,12	762,78	764,10	11,0	14,2	10,7	0,90	0,82	0,80	Z.W.	„	N.W.	betrokken.	bewolkt.	regen.
15	767,82	769,66	771,28	10,8	14,7	11,4	0,85	0,72	0,84	N.	N.	N.W.t.N.	weinig bewolkt.	„	betrokken.
16	773,08	772,86	772,58	11,7	16,0	11,6	0,84	0,80	0,93	N.W.	N.W.	N.W.	„	weinig bewolkt.	helder.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.